

N:o 136.

Uppläst och godkänd af Första Kammaren den 22 maj 1903.
— — — — Andra Kammaren den 22 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen angående skogslagstiftning och därmed i samband stående ämnen.

(Särskilda utskottets n:o 2 utlåtande n:o 5 och memorial n:o 10).

¶Till Konungen.

Genom särskilda propositioner, n:is 46—49, af den 16 februari innevarande år har Eders Kungl. Maj:t

dels, jämlikt 87 § regeringsformen, föreslagit Riksdagen att antaga vid propositionen n:o 46 fogade förslag till

- 1) lag angående vård af enskildes skogar,
- 2) lag angående skyddsskogar,

dels föreslagit Riksdagen att antaga vid propositionen n:o 47 fogade förslag till

- 1) ändring af vissa i kap. II och kap. V i kungl. förordningen angående hushållningen med de allmänna skogarne i riket den 26 januari 1894 meddelade bestämmelser,

Bih. till Riksd. Prot. 1903. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 33 Häft. (N:o 136). 1

- 2) förordning angående förvaltningen af städernas skogar,
- 3) förordning angående förvaltningen af sockenallmänningar och besparingsskogar i Kopparbergs, Gäfleborgs, Västerbottens och Norrbottens län,
- 4) förordning angående skogsvårdsstyrelser och
- 5) förordning angående skogsvårdsafgifter,

dels föreslagit Riksdagen att till efterrättelse inom de delar af Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken, räknadt från den dag, Eders Kungl. Maj:t bestämmer, för sin del antaga ett i propositionen n:o 48 intaget förslag till

förordning angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog inom Västerbottens och Norrbottens län,

dels ock, jämlikt 87 § regeringsformen, föreslagit Riksdagen att antaga vid propositionen n:o 49 fogade förslag till

- 1) lag, innefattande tillägg till § 5 i förordningen den 21 december 1857 om ägors fredande emot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet,
- 2) lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen den 25 april 1889 angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd.

I sammanhang med nämnda lagförslag har Riksdagen förehaft till behandling åtskilliga inom Riksdagen väckta motioner i anledning af berörda förslag och i ämnen, som därmed stå i samband.

De erinringar och uttalanden, hvartill granskningen af dessa lagförslag gifvit anledning, och Riksdagens med anledning af samma förslag samt vissa af förberörda motioner fattade beslut får Riksdagen härmed för Eders Kungl. Maj:t anmäla:

I. Förslaget till lag angående vård af enskildes skogar.

I likhet med Eders Kungl. Maj:t har Riksdagen ansett, att en skogslag för vårt land, då den af många skäl ej lämpligen kan grundas på utsynings tvång, måste vara affattad på det sätt, att den ej uppställer andra fordringar på den enskilda skogshushållningen i gemen, än att skogsmarken ej vanskötes särskildt med hänsyn till dess reproduktionsförmåga. Nekas kan ej, att med en dylik lag omdömet hos dem, hvilka blifva satta att kontrollera lagens efterlefnad, erhåller ett ganska stort inflytande. Riksdagen har därför ägnat mycken omsorg åt att gifva lagens bestämmelser det innehåll, att de så vidt möjligt skydda mot eventuella godtyckligheter från lagens handhafvares sida.

Först och främst vill Riksdagen i fråga härom påpeka, att Riksdagen sökt gifva 1 § en bestämdare affattning. Så förutsattes, enligt den formulering Riksdagen antagit, såsom villkor för vederbörande myndigheters befogenhet att inskrida, att skogens återväxt »uppenbarligen» äfventyras, det vill säga, att myndigheterna icke äga inskrida förr, än det rent objektivt sedt för alla dem, som besitta något område i förevarande afseende, är påtagligt, att vanskötsel föreligger. Därigenom har i själfva verket utgångspunkten för ingripandet i den enskildes skogshushållning på uttryckligt sätt begränsats till de egentliga rofhyggena, där hvar och en med sinne för det allmänna gärna skulle se lagens arm hejdande ingripa, och därigenom bör också skydd hafva gifvits mot ett ingripande, förorsakadt af ett ensidigt fasthållande vid den ena eller andra forstliga teorien. Till denna fråga, om garantier mot missbruk af lagen, återkommer Riksdagen här nedan.

Vanskötsel af skogsmark efter afverkning kan gifvetvis äga rum icke blott på det sätt, att marken blifver föremål för ett olämpligt behandlingssätt, utan äfven därigenom att åtgärder, som äro erforderliga för att markens reproduktionsförmåga icke skall förminskas eller omintetgöras, icke vidtagas. För att bättre gifva uttryck åt hvad vanskötsel sålunda enligt Riksdagens tanke innebär, åt såväl den positiva som den negativa formen däraf, har Riksdagen utbytt orden »marken så behandlas» mot uttrycket »med marken så förfaras». Uttrycket »skogens föryngring» har Riksdagen funnit lämpligen böra ersättas med orden »skogens återväxt», då sistnämnda uttryck bättre öfverensstämmer med allmänt språkbruk och förut finnes använt i lagen angående åtgärder till förekommande af skogsförödelse inom Gottlands län den 30 mars 1894. I hvarje fall måste det förfarande, som skall hafva ägt rum för att de påföljder, denna lag stadgar, skola inträda, kunna betecknas såsom *vanskötsel*, med afseende hvarå Riksdagen använt den ordställning, att ordet »vanskötsel» kommit att omfatta hvarje uppenbart äfventyrande af återväxten.

Bestämmelserna rörande hvilken de påföljder skola drabba, som vanskötsel af skogsmark enligt lagförslaget kan medföra, hafva synts Riksdagen i viss mån oklara. Under det således i 1 § uttalas, att afverkaren är skyldig att verkställa de särskilda åtgärder för skogens föryngring, som till följd af afverkning äro erforderliga, äro 3 §:s stadganden om det rättsliga förfarande, som för lagbudens upprätthållande påkallas, så affattade, att man ej alltid med full säkerhet torde kunna urskilja, huruvida det lagliga ingripandet bör riktas mot ägaren eller afverkaren, därest dessa äro skilda personer; och i fråga om den

mest kännbara påföljden, som enligt denna § kan komma till användning, nämligen afverkningsförbud, är stadgandet så affattadt, att det är uppenbart, att denna påföljd kan komma att drabba ägaren, oberoende af om han gjort sig skyldig till vanskötseln eller icke, detta utan att någon regressrätt uttryckligen tillerkännes honom mot den försumlige afverkaren.

Riksdagen, som ansett bestämmelserna härom vara af den principiella betydelse, att de böra meddelas redan i 1 §, har ock sökt gifva dem en sådan affattning, att det för hvarje fall må vara tydligt, å hvilken ansvaret i detta hänseende lagligen hvilat. Till fullo delande den af högsta domstolen uttalade uppfattning, att den, som öfverträtt lagens föreskrifter, bör drabbas af de för öfverträdelsen stadgade påföljder och att således, då vanskötsel af skogsmark ägt rum, den, som låtit vanskötseln komma sig till last, skall vara pliktig att vidtaga de åtgärder, som för återväxtens betryggande äro erforderliga, har Riksdagen låtit denna grundsats främst erhålla sitt uttryck i nämnda paragraf. Men af praktiska skäl och med hänsyn till angelägenheten däraf, att lagen varder i möjligaste måtto effektiv, har Riksdagen tillika funnit nödvändigt att, för den händelse af ägare afverkningsrätt upplåtits till annan och denne gjort sig skyldig till vanskötsel, jämväl ägare — den som meddelat upplåtelsen eller hans efterträdare i rätten till fastigheten — blifver ansvarig för att sådana åtgärder vidtagas. En ägare af skogsmark skulle nämligen eljest allt för lätt kunna kringgå lagens bestämmelser genom skenupplåtelse af afverkningsrätt till annan person, som saknade medel att verkställa de åtgärder för återväxtens betryggande, hvartill han enligt lagen blefve skyldig, eller som genom att afvika undandroge sig berörda skyldighet. Och äfven bortsett från detta fall, torde ofta inträffa, att afverkningsrättsinnehafvare lyckas undandraga sig eller befinnes urständsat att fullgöra de förpliktelser, han i förevarande afseende ådragit sig. Att ansvarigheten enligt denna lag sålunda bestämmes innebär enligt Riksdagens mening ej någon orättvisa mot ägare till skogsmarken, hvarken mot den, som upplåter afverkningsrätt, enär denne dels genom att härvid iakttaga nödig försiktighet bör kunna trygga sig mot kostnader i följd af de öfverträdelser af lagens föreskrifter, hvartill afverkningsrättsinnehafvaren kan komma att göra sig skyldig, och dels ju är den närmaste att i eget intresse öfvervaka afverkningens bedrivande, eller mot den, som senare förvärfvar fastigheten, enär denne sistnämnde vid förvärfvet icke lär underlåta att taga hänsyn till huruvida sådan uppenbar vanskötsel, som i denna lag afses, å egendomen ägt rum. För öfrigt får icke för-

bises, att af de till återväxtens betryggande företagna åtgärder varder en följd, att fastigheten med tiden stiger i värde.

Att ägare till skogsmark, hvilken fått vidkännas kostnader i följd af vanskötsel, hvartill afverkningsrättsinnehafvare gjort sig skyldig, emellertid bör äga regressrätt mot den sistnämnde, finner Riksdagen otvifvelaktigt, och har bestämmelse därom införts i lagen. Därjämte har Riksdagen, särskildt med afseende å den af Riksdagen beslutade utvidgning i jordägares ansvarighet, funnit nödvändigt, att i lagen införas bestämmelser, hvarigenom jordägare skyddas mot ansvarspåföljder i anledning af kontrakt om afverkningsupplåtelse, som han afslutat innan lagen trädte i kraft.

Slutligen har Riksdagen, då landstingsområdet och icke länet ur flere synpunkter torde böra vara det naturliga distriktet för skogsvårdsstyrelserna, i enlighet med två motionärers framställning vidtagit förändring i sådan riktning.

2—4 §§.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag har förfarandet mot den, som gjort sig skyldig till vanskötsel af skogsmark, hufvudsakligen lagts i händerna på en administrativ myndighet, Konungens befallningshafvande. I detta afseende har Riksdagen ansett lagförslaget böra, till mera fullständigt betryggande af den enskildes rättssäkerhet, väsentligen omarbetas.

Enligt 3 § är det Konungens befallningshafvande, som, därest skogsmark befunnits vara utsatt för vanskötsel, har att förelägga den, som till vanskötseln gjort sig skyldig, att inom viss tid vidtaga de åtgärder, som för markens återställande i skogbärande skick finnas erforderliga, äfvensom, i den mån sådant finnes vara af nöden och kunna ske utan förnärmande af annans rätt, förbjuda afverkning tills vidare och intill dess annorlunda varder af Konungens befallningshafvande förordnadt, å egendomens hela skogsområde eller så stor del däraf, som skäligt pröfvas.

Den befogenhet, som sålunda tilldelats Konungens befallningshafvande, har Riksdagen ansett böra öfverlämnas åt domstol hufvudsakligen af det skäl, att Riksdagen däri sett ytterligare en garanti mot tänkbara missbruk vid lagens tillämpning. Uppenbart är nämligen, att, äfven om länsstyrelserna icke lämna något öfrigt att önska med afseende å samvetsgrannhet och insikt, proceduren därstädes ej i samma grad som förhandlingen vid domstol är ägnad att främja en allsidig och på-

litlig utredning. Riksdagen håller äfven före, att en sådan utvidgning af det administrativa väldet som ifrågavarande bestämmelser innebära ej kan påräkna stöd i den allmänna meningen inom landet.

Den enda väsentliga olägenhet, som vidlåder domstolsförfarandet i jämförelse med den administrativa proceduren, torde vara att domstolsförfarandet i allmänhet tager längre tid i anspråk.

I det fall, att den skogsafverkning, hvarom fråga blifvit, redan afslutats och inskridandet enligt lagen endast afser att förmå vederbörande att vidtaga erforderliga åtgärder för markens återställande i skogbärande skick, torde emellertid oftast ett afgörande af domstol utan olägenhet kunna afvaktas, särskildt om det lämnas domstolen öppet att genom beslut under rättegången, innan målet slutligen pröfvas, meddela afverkningsförbud, hvilket kan finnas nödigt såsom tvångsmedel. Då det däremot gäller att hejda en pågående förödande skogsafverkning, torde ett af domstol meddeladt afverkningsförbud ofta komma för sent. Riksdagen har därför, i likhet med hvad enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag ägt rum, funnit nödigt bereda skogsvårdsstyrelsen tillfälle att på den snabbare administrativa vägen utverka ett preliminärt afverkningsförbud, som sedermera pröfvas af domstol. Å detta förbud böra enligt Riksdagens åsikt tillämpas de i utsökningslagen rörande skingningsförbud gifna bestämmelser, dock att, enär afverkningsförbudet meddelas på begäran af en offentlig myndighet — skogsvårdsstyrelsen — pant eller borgen för skada, som kan genom åtgärden vederparten tillskyndas, icke bör fordras. För att blifva effektivt bör uppenbarligen hvarje afverkningsförbud omedelbart gå i verkställighet; härom fordras emellertid uttryckligt stadgande hvad beträffar genom domstols beslut meddeladt afverkningsförbud.

Jämte det, till godo för rättssäkerheten, beslutanderätten enligt lagen öfverflyttas från administrativ myndighet till domstol, bör enligt Riksdagens uppfattning exklusiv initiativrätt tillerkännas skogsvårdsstyrelsen. Att den undersökning, hvarmed ett ingripande enligt lagen i hvarje fall inledes, kommer till stånd allenast efter framställning af skogsvårdsstyrelsen, hos hvilken myndighet torde förefinnas icke blott opartiskhet och forstlig sakkunskap utan ock kännedom om de lokala förhållandena, innebär ytterligare en garanti för den enskilde skogsägaren eller afverkningsrättsinnehafvaren att ej utan skäl utsättas för de obehag och olägenheter, ett sådant ingripande lätt kan medföra.

Skogsvårdsstyrelsens befattning med lagens handhavande bör emellertid ingalunda inskränkas därtill, att skogsvårdsstyrelsen pröfvar, huruvida undersökning skall äga rum eller icke. Utan om det vid

undersökningen befunnits, att skogsmark är utsatt för vanskötsel, bör skogsvårdsstyrelsen lämpligen söka träffa godvillig öfverenskommelse med vederbörande om vidtagande af de för återväxtens betryggande erforderliga åtgärder. Då det synes vara af största vikt, att lagens ändamål, såvidt möjligt, vinnes på öfvertygelsens väg utan användande af tvångsmedel, hvilka lätt kunna väcka motvilja mot lagen och minska det allmänna intresset för skogens vård, anser Riksdagen en anvisning för skogsvårdsstyrelsen i nu berörda afseende böra inrymmas i lagen. Endast om det visar sig omöjligt att bringa till stånd en tillfredsställande öfverenskommelse med vederbörande skogsägare eller afverkningsrättsinnehafvare eller de i en sådan öfverenskommelse aftalade åtgärderna blifvit eftersatta, torde skogsvårdsstyrelsen böra tillgripa utvägen att låta vid domstol anhängiggöra talan mot den tredskande eller försumlige.

Då Riksdagen i likhet med Eders Kungl. Maj:t funnit oundgängligt, att till skogarnes skydd må kunna användas ett i de enskilde medborgarnes rättsförhållanden så kraftigt ingripande medel som afverkningsförbud, har Riksdagen låtit sig angeläget vara att tillse, om och på hvad sätt de olägenheter, hvilka ett sådant förbud medför för den däraf träffade skogsägaren eller afverkningsrättsinnehafvaren, må kunna mildras utan att den med förbudet afsedda verkan därigenom äfventyras. Därvid har Riksdagen funnit lämpligt i lagen infoga erinran därom, att afverkningsförbud, där förhållandena så medgifva, må kunna inskränkas genom dimensionsbestämmelser, tillåtelse att afverka till husbehof eller på annat lämpligt sätt. Vidare bör, enligt Riksdagens mening, tillfälle beredas den, som träffats af afverkningsförbud, att genom ställande af pant eller borgen hos öfverexekutor befria sig från förbudet. Härigenom förminskas naturligtvis risken för den enskilde att till följd af inträffadt afverkningsförbud ådragas ekonomiska förluster.

De i sista stycket af 3 § uti Eders Kungl. Maj:ts förslag meddelade bestämmelser hafva, sedan pröfningsrätten i dessa frågor öfverflyttats till domstol, icke vidare ansetts böra kvarstå, hvaremot i förordningen angående skogsvårdsstyrelser införts föreskrift om skyldighet för sådan styrelse att på begäran meddela nödiga upplysningar om åtgärder och beslut på grund af denna lag.

5 §.

Då talan blifvit instämd till domstol, tillkommer det denna att i det slutliga utslaget efter allmänna rättsgrundsatser pröfva framställda

anspråk på ersättning för kostnader å målet, däribland äfven kostnaden för den enligt 2 § verkställda undersökning. Om däremot förfarandet ändas med en mellan skogsvårdsstyrelsen och vederbörande skogsägare eller afverkningsrättsinnéhafvare träffad öfverenskommelse, lär denna öfverenskommelse jämväl komma att omfatta kostnadsfrågan. Riksdagen finner därför de i förevarande § af Eders Kungl. Maj:ts förslag meddelade bestämmelser böra såsom obehöfliga utgå.

6 §.

Hvarje öfverträdelse af ett meddeladt afverkningsförbud bör otvifvelaktigt bestraffas såsom utgörande en ohörsamhet mot offentlig myndighets föreskrift, vare sig afverkningsförbudet i sig själf varit berättigadt eller icke. Men i det senare fallet torde den jämte bötesstraffet inträdande påföljden, att det olofligen afverkade virket dömes förbrutet eller ersättning därför utdömes, ofta innebära en i förhållande till förbrytelsens beskaffenhet orimlig stränghet. Med hänsyn härtill har Riksdagen ansett lämpligt, att i förevarande § införes en bestämmelse därom, att, såvidt efter afverkningen förbudet upphäfts genom utslag, som vunnit laga kraft, förty att förbud icke bort meddelas, omförmälda påföljd icke må inträda.

7 och 8 §§.

Befogenheten att verkställa beslag innebär otvifvelaktigt alltid en viss fara för rättssäkerheten, hvilken fara växer i proportion till värdet af det gods, som kan blifva föremål för beslag. Då de beslag, som kunna komma att verkställas enligt förevarande lag, kunna omfatta virkespartier af afsevärdt värde, har Riksdagen ansett i hög grad angeläget, att lagens bestämmelser bereda största möjliga skydd mot skada genom obehöriga beslag. I sådant hänseende har Riksdagen till en början funnit befogenheten att verkställa beslag ej böra anförtros åt de till skogsvårdsstyrelsens biträde anställda tillsyningsmän. Den tid efter beslagets verkställande, inom hvilken åtal skall anhängiggöras, synes vidare utan olägenhet kunna förkortas till 30 dagar, i likhet med hvad för motsvarande fall finnes föreslaget i Eders Kungl. Maj:ts förslag till lag angående skyddskogar. Ytterligare bör, enligt Riksdagens mening, det beslagtagna virkets ägare hafva ovillkorlig rätt att, innan frågan om virkets förverkande slutligen pröfvats, påfordra dess försäljning.

Genom den härmed följande möjligheten för ägaren att efter beslaget jämförelsevis hastigt åter komma i besittning af virket genom att själf inköpa detsamma torde han ofta blifva i stånd att skydda sig mot eljest oundvikliga förluster i följd af ett beslag, hvilket sedermera vid den slutliga pröfningen befinnes vara obefogadt. Å andra sidan har Riksdagen funnit den öfverexekutor tillerkända befogenheten att, på anmälan af åklagaren, före den slutliga pröfningen låta försälja beslagtaget virke böra uttryckligen begränsas till de fall, då fara är för virkets förstörelse eller kostnaden för dess förvarande skulle blifva större än skäligt är. Till skydd för virkesägaren synes slutligen böra stadgas, att underrättelsen om virkets försäljning skall genom åklagarens försorg bevisligen delgifvas ägaren; och skäligt torde vara att, där ägaren bor utom riket, men inom riket har känt ombud, som äger att för honom mottaga stämning och afgifva svaromål, sådan underrättelse meddelas ombudet.

Det kunde väl ifrågasättas, huruvida icke ägare till beslagtaget virke borde tillerkännas rätt att, innan frågan om virkets förverkande slutligen pröfvats, mot ställande af pant eller borgen åter komma i besittning af virket. Innan det beslagtagna virket utlämnades till ägaren, måste emellertid gifvetvis försiggå en noggrann specifikation och värdering af detsamma för bestämmande af det ersättningsbelopp, som i den slutliga pröfningen kunde böra utdömas. Härigenom skulle ofta vållas en icke ringa kostnad och tidsutdräkt. Med hänsyn härtill och då virkets ägare enligt de bestämmelser, Riksdagen antagit, i allt fall kan begära virkets försäljning och själf inköpa detsamma, har Riksdagen ej funnit tillräckliga skäl föreligga för vidtagande af den ifrågasatta anordningen, som för öfrigt torde sakna motsvarighet inom andra områden af svensk rätt.

11 §.

Enligt förslaget skulle Konungens befallningshafvande äga att, där skogs- och hagmark vid egendom vore så sammanförd, att ej med bestämdhet kunde utrönas hvad som borde anses såsom beteshage, eller där större delen af utmarken, än som till beteshage vore nödig, vore till bete inhägnad, på anmälan af skogsvårdsstyrelsen, efter skogsägarens hörande, meddela beslut om hvad till nödig beteshage för egendomen finge räknas. Denna bestämmelse har tillkommit på initiativ af domänstyrelsen, som ansett, att svårigheten att i lagtexten be-

stämma hvad som borde räknas till beteshage lättast skulle undvikas, om frågan finge underställas myndighets pröfning, och erinrat, att det redan nu tillkomme länsstyrelse att i fråga om boställen, allmänna inrättningars hemman och kronohemman, som innehades med stadgad åborätt, meddela beslut när vid skogsindelning fråga uppstode om hvad till skogsmark vid hemman eller lägenhet finge räknas.

Förut har framhållits, att en utvidgning af den administrativa befogenheten enligt Riksdagens tanke ej kunde påräkna stöd i den allmänna meningen inom landet. Särskildt torde detta gälla i ett fall sådant som det nu förevarande. Den befogenhet, som i förslaget lämnats myndigheterna, torde knappast någon jordägare vara villig att tillerkänna dem, och enligt Riksdagens mening är det att befara, att utöfvandet af denna befogenhet skulle ställa både lagen och dess handhafvare i en förhatlig dager. Det af domänstyrelsen åberopade förhållande, att länsstyrelse redan nu i vissa fall hade en liknande befogenhet, kan ej motivera det starka ingreppet i den enskildes förfoganderätt öfver sin egendom.

Af lagförslaget hela anda synes framgå, att lagförslaget ej åsyftar någon väsentlig inskränkning i betesrätten, så mycket mindre som i lagen uttryckligen stadgas, att den ej skall äga tillämpning å skogsmark, som brukas till nödig beteshage. För att emellertid än ytterligare framhäfva hvad lagen i detta afseende innebär har Riksdagen ansett sig böra i lagförslaget inrycka en bestämmelse därom, att lagen ej skall utgöra hinder för brukande af nödig betesmark till betning af hemdjur.

Särskildt torde faran för skogsåterväxten genom betning kunna i högst betydlig grad förminskas, om betesrätten inskränkes till den tid af året, då kreaturen hafva verkligt gräsbete. Riksdagen har emellertid icke ansett sig böra föreslå något direkt stadgande härom uti förevarande lagförslag, men funnit lämpligt att, i enlighet med hvad tvenne motionärer hemställt, i förslaget inrycka en bestämmelse, att Eders Kungl. Maj:t må äga att efter landstings och hushållningssällskaps hörande meddela särskilda föreskrifter i detta afseende.

Därjämte har Riksdagen ansett sig böra i lagen införa en bestämmelse i syfte att lagen ej måtte tolkas därhän, att å försumpad skogsmark, där det tydligen ej är möjligt att utan kostnader, som ej stå i rimligt förhållande till det därmed afsedda ändamål, sörja för skogsåterväxt, befintlig skogstillgång, oaktadt dess bevarande ej kan anses tjäna något skogsvårdens intresse, ej skulle få afverkas, utan att skogsåterväxten betryggades.

Riksdagen, som sålunda funnit Eders Kungl. Maj:ts nu ifrågasvarande författningsförslag icke kunna i oförändradt skick af Riksdagen antagas, har för sin del antagit följande

Lag angående vård af enskildes skogar.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Å skogsmark, tillhörig enskilde, må ej afverkning så bedrifvas eller efter afverkningen med marken så förfaras, att skogens återväxt uppenbarligen äfventyras. Har sådan vanskötsel af skogsmark ägt rum, vare den, som låtit densamma komma sig till last, pliktig att vidtaga de åtgärder, som för återväxtens betryggande äro erforderliga. Är af ägare afverkningsrätt upplåten till annan och har denne gjort sig till vanskötsel skyldig, vare jämväl ägare ansvarig för att sådana åtgärder vidtagas; äge dock af den skyldige söka åter hvad han sålunda nödgas utgifva.

Uppsikt öfver att hvad sålunda stadgats varder iakttaget tillkommer skogsvårdsstyrelse, som skall finnas i hvarje landstingsområde, där denna lag äger tillämpning, samt de af skogsvårdsstyrelsen till biträde antagna tjänstemän och tillsyningsmän äfvensom de inom kommunerna tillsatta skogsvårdskommittéer.

2 §.

Där, på grund af inkommen anmälan eller eljest, skogsvårdsstyrelsen finner skäligen anledning antaga, att skogsmark, i strid mot bestämmelserna i 1 §, är utsatt för vanskötsel, äger styrelsen hos Konungens befallningshafvande påkalla undersökning. Konungens befallningshafvande förordnar i anledning häraf en skogsstatens tjänsteman att med biträde af två ojäfvige gode män, hvilka af förrättningsmannen utses bland dem, som till ledamöter i ägodelningsrätt eller till gode män vid landtmäteriförrättning i orten valde äro, å stället undersöka förhållandet och däröfver till skogsvårdsstyrelsen afgifva redo-

görelse med förslag till de åtgärder, som för markens återställande i skogbärande skick må finnas nödiga. Stanna synemännen i olika meningar, varda de särskilda meningarne skogsvårdsstyrelsen meddelade.

3 §.

Kan skogsvårdsstyrelsen, efter öfvervägande af de i undersökningsinstrumentet innehållna förslag, träffa öfverenskommelse med den eller dem, som jämlikt 1 § äro ansvarige för återväxtens betryggande, om de åtgärder, som böra vidtagas för markens återställande i skogbärande skick, bör den skriftligen upprättas och lände därefter till efterrättelse. Kan ej öfverenskommelse träffas eller hafva, efter det öfverenskommelse träffats, de däri aftalade åtgärderna blifvit eftersatta, äger skogsvårdsstyrelsen att vid domstol anhängiggöra och utföra talan emot vederbörande.

4 §.

Har jämlikt 3 § talan blifvit till domstol instämd, äger domstolen föreskrifva de åtgärder, hvilka för återväxtens betryggande å den afverkade skogsmarken böra vidtagas, samt förelägga viss tid, inom hvilken samma åtgärder skola vara fullgjorda, vid äfventyr att de eljest varda af skogsvårdsstyrelsen på den försumliges bekostnad verkställda; och må domstolen därjämte, jämväl innan målet slutligen pröfvas, i den mån sådant finnes vara af nöden samt kunna ske utan förnärmande af annans rätt, meddela förbud, intill dess de föreskrifna åtgärderna blifvit verkställda, mot afverkning å så stor del af det ägaren tillhöriga skogsområde, som skäligt pröfvas, hvilket förbud må antingen gälla hela skogsbeståndet eller på visst sätt inskränkas, såsom genom tillåtelse att afverka träd af vissa mått eller att afverka till husbehof.

Öfver rättens slutliga utslag föres klagan genom besvär; angående klagan öfver förbud, som under rättegången meddelas, gälle hvad i 16 kap. 10 § rättegångsbalken stadgas. Afverkningsförbud går genast i verkställighet.

5 §.

Förbud, som i 4 § sägs, må ock på begäran af skogsvårdsstyrelsen af öfverexekutor meddelas, där den jämlikt 2 § verkställda

undersökning gifver vid handen, att skogsmarken varit utsatt för vanskötsel, och skäl till sådant förbud i öfrigt förekomma.

Om dylikt förbud gälle i tillämpliga delar hvad i utsökningslagen om skingringsförbud sägs, dock att pant eller borgen för skada, som kan genom åtgärden vederparten tillskyndas, icke erfordras.

6 §.

Förbud, som i 4 eller 5 § är nämndt, upphøre, där hos öfverexekutor ställes pant eller borgen för fullgörande af de åtgärder, som för skogsmarkens återställande i skogbärande skick finnas erforderliga.

7 §.

Sker afverkning i strid mot meddeladt förbud, straffes den, som förbudet öfverträdt, med böter från och med tjugufem till och med femhundra kronor, och skall det afverkade virket, där det ligger å skogen kvar eller, om det är bortfördt, fortfarande är i afverkarens besittning, tagas i beslag och dömas förbrutet. Undgår dylikt virke beslag, är den, som låtit verkställa afverkningen, skyldig att utgifva ersättning med belopp, motsvarande värdet af samma virke. Har efter afverkningen förbudet blifvit genom utslag, som vunnit laga kraft, upphäfdt, förty att förbud icke bort meddelas, må icke virke dömas förbrutet eller ersättning utdömas, som här är sagdt.

Innefattar afverkning, hvarom här är fråga, förbrytelse mot allmänna strafflagen, skall hvad förut i denna § är stadgadt ej vinna tillämpning; dock skall delägare i samfäll skog, som vid öfverträdande af afverkningsförbud tillika missbrukat sin rätt i samfälligheten, hafva förverkat hvad å honom belöper af det afverkade virket samt, där hans andel i virket undgår beslag, därför utgifva ersättning efter ty här förut är sagdt.

8 §.

Kronobetjante så ock de till skogsvårdsstyrelsens biträde anställda tjänstemän äga lika behörighet att åtala öfverträdelser af meddeladt afverkningsförbud samt att med beslag belägga virke, som skall anses förbrutet.

Varder ej inom trettio dagar, från det beslaget skedde, åtal i laga ordning anställdt, vare beslaget förfallet.

9 §.

Virke, som enligt denna lag dömes förbrutet, skall af åklagaren försäljas å offentlig auktion, så kungjord som om auktion å utmätt lös egendom är stadgadt. Begär, innan frågan om virkes förverkande slutligen pröfvats, virkets ägare, att försäljning skall äga rum, eller finner, på anmälan af åklagare, öfverexekutor, att fara är för virkets förstörelse eller att kostnaden för dess förvarande skulle blifva större än skäligt är, förordne öfverexekutor, att virket skall säljas i den ordning nyss sagts; och skall i ty fall virkets ägare, där han är känd och inom riket boende, eller, där han bor utom riket men inom riket har känt ombud, som äger att för honom mottaga stämning och afgifva svaromål, ombudet genom åklagarens försorg bevisligen underrättas om auktionen minst åtta dagar innan den hålles. Anmälan af åklagare, hvarom här ofvan sägs, skall vara åtföljd af fullständig, af två trovärdige män styrkt förteckning, utvisande virkets mängd och beskaffenhet.

10 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, äfvensom genom försäljning af förbrutet virke uppkommen behållning och enligt 7 § utdömd ersättning för virke, som undgått beslag, fördelas så, att en fjärdedel tillfaller åklagaren samt tre fjärdedelar skogsvårdskassan i det landstingsområde, där afverkningen bedrifvits.

Försäljes i beslag taget virke, innan det dömts förbrutet, skall, till dess frågan därom blifvit slutligen afgjord, försäljningssumman nedsättas i länets ränteri, och vare om insättning af sådana medel i bankinrättning lag, som i 138 § utsokningslagen sägs.

11 §.

Saknas medel till fulla gäldandet af böter, hvartill någon enligt denna lag fälles, skall förvandling ske enligt allmän strafflag.

12 §.

Hvad i denna lag stadgas skall ej utgöra hinder för skogsmarks uppodling till trädgård, åker eller äng eller användande till byggnadstomt eller annat likartadt ändamål; ej heller för sådan marks utläggande till nödig beteshage eller i öfrigt för brukande af nödig betesmark till betning af hemdjur.

Pröfvas för skogsåterväxtens skyddande inom visst län erforderligt, att rätt till bete å skogsmark varder för viss tid af året inskränkt, ankomme på Konungen att, efter landstings och hushållningssällskaps hörande, därom meddela särskilda föreskrifter.

Å försumpad skogsmark, där skogens tillväxt och återväxten uppenbarligen omöjliggöras af markens beskaffenhet och betäckning, äge denna lag ej tillämpning.

13 §.

Har, innan denna lag träd i kraft, afverkningsrätt upplåtits genom aftal, som vid nämnda tidpunkt ännu är gällande, vare, där afverkningsrättens innehafvare gjort sig skyldig till vanskötsel af den upplåtna skogsmarken, ägaren icke underkastad den ansvarighet, som för dylikt fall är i 1 § stadgad.

14 §.

Hvad i denna lag är föreskrifvet skall ej äga tillämpning å skogar belägna inom Gottlands, Västerbottens eller Norrbottens län eller i Särna socken i Dalarne.

I afseende å skogar, hvilkas bestånd erfordras till skydd mot flygsandsfält eller fjällgränsens nedgående, äger denna lag ej tillämpning, sedan sådant förordnande i fråga om afverkning å desamma meddelats, som i 1 § af lagen angående skyddsskogar sägs.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1905.

II. Förslaget till förordning angående skogsvårdsstyrelser.

1 §.

Den af Riksdagen antagna lydelsen af 1 § i lagen angående vård af enskildes skogar, enligt hvilken en skogsvårdsstyrelse skall finnas i hvarje landstingsområde och icke, såsom Eders Kungl. Maj:t föreslagit, i hvarje län, där lagen äger tillämpning, nödvändiggör en del redaktionella förändringar i förevarande paragraf, hvars principer i öfrigt af Riksdagen lämnats orubbade.

2—4 §§.

I 2 § finnes stadgadt, att hos skogsvårdsstyrelse skall såsom föredragande och sekreterare vara anställd en forstligt bildad man, hvilken fullgjort hvad som erfordras för vinnande af anställning såsom tjänsteman i skogsstaten, hvarjämte i 4 § bland skogsvårdsstyrelsens åligganden under punkt d) upptagits att antaga och aflöna dels sekreteraren, dels ock forstligt bildade tjänstemän äfvensom tillsyningsmän. Dessa bestämmelser synas emellertid innebära ett olämpligt tvång å skogsvårdsstyrelserna. Nämnda styrelser böra, enligt Riksdagens uppfattning, erhålla största möjliga frihet att med hänsyn till förhållandena inom deras olika verksamhetsområden själfva afgöra, i hvad mån de för fyllande af sin uppgift behöfva biträde af särskildt anställda tjänstemän och tillsyningsmän, huru dessa skola vara kvalificerade och aflönade samt på hvad sätt göromålen böra dem emellan fördelas. Visserligen är det uppenbart, att skogsvårdsstyrelserna i sin verksamhet icke kunna umbära ett fast anställdt biträde, som, då teoretiska insikter i skogsskötsel icke alltid kunna förutsättas hos styrelsernas ledamöter, bör äga forstlig bildning. Men det synes icke böra i lag bestämmas, att denna person skall tjänstgöra såsom föredragande och sekreterare hos styrelsen, då det stundom af ekonomiska eller andra skäl torde befinnas lämpligt att ordna skötandet af ifrågavarande göromål på annat sätt. Icke heller lärer det böra ovillkorligen fordras, att nämnda person fullgjort hvad som erfordras för vinnande af anställning såsom tjänsteman i skogsstaten, då han ju äfven härförutan kan hafva förvärfvat och ådagalagt forstlig fackkunskap.

I likhet med skogskommittén anser Riksdagen tillsynen öfver vården af enskildes skogar icke vara skogsvårdsstyrelsernas och de af dem antagna biträdens betydelsefullaste uppgift. Dessa styrelser skola ingalunda till sin egentliga karaktär blifva polismyndigheter, tillsatta för att efterspana och beifra öfverträdelser af lagen angående enskildes skogar. Utan de skola, hvar inom sitt verksamhetsområde, vara det centrala organet för alla de sträfvanden, som afse att höja den enskilda skogsvården. Och härvid är det naturligen på frivillighetens väg, som de största resultaten kunna ernås. För att denna uppfattning må erhålla något uttryck i lagen, har Riksdagen ansett, att vid den uppräknig af skogsvårdsstyrelses åligganden, som meddelas i 4 §, de i förslaget under punkt b) omförmälda åtgärder böra nämnas först.

Då gagnet af hela den föreslagna lagstiftningen rörande enskildes skogar lärer i väsentlig mån blifva beroende af det sätt, hvarpå skogsvårdsstyrelserna med tillgodoseende af de olika orternas behof fylla sin uppgift, äro instruktionerna för dessa styrelser af stor betydelse, och vid sådant förhållande bör uttryckligen stadgas, att Eders Kungl. Maj:t före utfärdandet af ifrågavarande instruktioner har att höra vederbörande landsting och hushållningssällskaps förvaltningsutskott.

Riksdagen har vidare antagit ett stadgande af innehåll, att inom kommun, som sådant önskar, skall för att biträda vid den skogsvårdsstyrelsen åliggande verksamhet tillsättas en kommitté af tre personer, hvilka för tre år utses, en af skogsvårdsstyrelsen och de två andra af kommunalstämman. En sådan anordning synes nämligen i hög grad ägnad att sprida intresset för skogsvård och väcka förtroende för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Skogsvårdskommittéerna kunna naturligen därjämte vara skogsvårdsstyrelserna och deras tjänstemän till största gagn genom den ingående kännedom om de lokala förhållandena, kommittéernas ledamöter äga. Och genom tillsättandet af dessa kommittér minskas behofvet af särskildt anställda och aflönade biträden.

I enlighet med hvad Riksdagen nu yttrat har Riksdagen, med förklarande att Eders Kungl. Maj:ts förevarande författningsförslag icke kunnat i oförändradt skick af Riksdagen antagas, för sin del antagit följande

Förordning angående skogsvårdsstyrelser.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Skogsvårdsstyrelse skall inom hvarje landstingsområde, där jämlikt lagen angående vård af enskildes skogar sådan styrelse skall finnas, bestå af tre med skogsförhållandena i orten förtrogne män, utsedde för tre år i sänder, en såsom ordförande af Kungl. Maj:t, en af landstinget och en af hushållningssällskapets förvaltningsutskott. Finnes inom landstingsområde mera än ett hushållningssällskap, utses för hvarje hushållningssällskap en ledamot samt af landstinget så många ledamöter, som hushållningssällskapen äro. Suppleanter till lika antal som ledamöterna utses för samma tid och på enahanda sätt som desse.

Sammanfaller landstingsområde icke med verksamhetsområdet för ett eller flera hushållningssällskap, förordnar Kungl. Maj:t, med iakttagande, i den mån sådant kan ske, af ofvan stadgade grunder, huru med utseende af ledamöter i skogsvårdsstyrelse och suppleanter för dem skall förfaras.

2 §.

Hos skogsvårdsstyrelse skall såsom biträde vara anställd en forstligt bildad man, hvilken helst bör hafva fullgjort hvad som erfordras för vinnande af anställning såsom tjänsteman i skogsstaten.

3 §.

För besluts fattande inom skogsvårdsstyrelse fordras, att den samma skall vara fulltalig. Äro meningarna delade, blifver den mening gällande, hvarom de fleste sig förenat; äro rösterna för olika meningar lika delade, gäller den mening, som biträdes af ordföranden.

4 §.

Skogsvårdsstyrelse har till uppgift att

a) befrämja den enskilda skogshushållningen genom utbredande

af kunskap i skogsskötsel, beviljande af bidrag till och utförande af arbeten för skogskultur, tillhandahållande af skogsfrö och plantor samt vidtagande i öfrigt af åtgärder, ägnade att befordra en förbättrad skogshushållning;

b) utföra den uppsikt och vidtaga de åtgärder, som jämlikt lagen angående vård af enskildes skogar på skogsvårdsstyrelse ankomma, samt beträffande de åtgärder, styrelsen i sådant afseende vidtager, så ock om beslut, som på styrelsens framställning af domstol eller öfverexekutor enligt nämnda lag meddelats, lämna upplysning, när sådant begäres;

c) förvalta de medel, som genom skogsvårdsafgifter eller eljest inflyta till skogsvårdskassan;

d) antaga och med omhänderhafvande medel aflöna dels det i 2 § omnämnda biträde och sekreterare, där särskild sådan erfordras, dels ock därutöver, i den mån så prövas nödigt, forstligt bildade tjänstemän äfvensom tillsyningsmän samt att utfärda instruktioner för dessa.

Önskar ägare eller innehafvare af skogsmark sakkunnigt biträde vid skogens skötsel och vård eller anvisning, huru en tillämnad afverkning må bedrivas för att anses såsom tillåten, eller hvilka åtgärder i afseende å afverkad skogsmarks behandling böra vidtagas, må skriftlig anmälan därom göras hos skogsvårdsstyrelsen, som förordnar lämplig person att lämna sökanden det biträde eller de upplysningar han begärt.

På skogsvårdsstyrelse ankommer att föreskrifva de villkor, under hvilka skogsägare må erhålla biträde af styrelsens tjänstemän eller tillsyningsmän; ägande styrelse därvid att i fall af behof lämna dylikt biträde afgiftsfritt.

Skogsvårdsstyrelse har att vid fullgörande af sin uppgift ställa sig till efterrättelse det reglemente, som Kungl. Maj:t, efter styrelsens förslag samt landstingets och hushållningssällskapets förvaltningsutskotts hörande, fastställer.

5 §.

För att medverka vid utförandet af den skogsvårdsstyrelse enligt 4 § a) och b) tillkommande uppgift i afseende å skogsvården må inom kommun, som sådant önskar, tillsättas en skogsvårdskommitté af tre personer, hvilka för en tid af tre år utses, en af skogsvårdsstyrelsen samt de två öfrige af kommunalstämman enligt den grund, som för utseende af gode män vid laga skifte är stadgad.

6 §.

De under skogsvårdsstyrelsens förvaltning ställda medel få ej användas för skogar tillhörande stat, kommun eller allmänna inrättningar och stiftelser och ej heller för häradsallmänningar.

7 §.

Ordförande och ledamöter i skogsvårdsstyrelse samt de i 8 § af denna förordning omförmälde revisorer skola för hvarje sammanträde äfvensom för de resor, som af deras berörda uppdrag föranledas och äro att såsom nödiga anse, ur skogsvårdskassan erhålla ersättning enligt tredje klassen i gällande resereglemente.

8 §.

Skogsvårdsstyrelse åligger att före april månads utgång hvarje år till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet afgifva redovisning för sin förvaltning under näst föregående kalenderår, skolande vid denna redovisning vara fogad en kortfattad framställning angående de enskilda skogarnas i landstingsområdet tillstånd och skötsel. Denna redovisning skall granskas af revisorer, utsedde för ett år i sänder, en af Kungl. Maj:t och de öfrige till antal och enligt de grunder, som om ledamöter i skogsvårdsstyrelse är föreskrifvet. Revisionsberättelsen, i hvilken ansvarsfrihet för styrelsen skall till- eller afstyrkas, skall tillika med nämnda framställning angående de enskilda skogarnas tillstånd och skötsel till trycket befordras och utdelas bland ledamöterna i landstinget och vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott minst en månad före landstingets nästa lagtima sammanträde, hvarjämte ett exemplar samtidigt till Kungl. Maj:t insändes.

På landstinget och hushållningssällskapet ankommer att bevilja eller vägra skogsvårdsstyrelse ansvarsfrihet för styrelsens förvaltning under det år, revisionsberättelsen omfattar.

9 §.

Ledamot i skogsvårdsstyrelse ansvarar gemensamt med styrelsens öfrige ledamöter för de medel, styrelsen haft under sin förvaltning. Denna ansvarighet fortfar, till dess förvaltningen blifvit af landstinget

och hushållningssällskapet eller, om klander anställes, af vederbörlig domstol godkänd, eller ock till dess natt och år efter räkenskapens aflämnande förflutit, utan att klander i laga ordning blifvit anställt.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1905.

III. Förslaget till förordning angående skogsvårdsafgifter.

1 §.

Riksdagen har biträdt förslaget hvad beträffar sättet för skogsvårdsafgifternas uttagande och har med afseende å beloppen af de föreslagna afgifterna endast funnit sig, med hänsyn till den stora skillnaden i värde mellan olika slag af trävaror, böra föreslå någon nedsättning i afgifterna för de mindre värdefulla. Denna nedsättning bör emellertid enligt Riksdagens mening ej omfatta rundvirke, dels af den orsak att de gröfre dimensionerna däraf ofta betinga mycket höga pris, dels ock enär, hvad de mindre dimensionerna beträffar, den tilltagande exporten af dylikt virke innebär så stora vådor för skogshushållningen i landet, att någon nedsättning i afgifternas belopp härvidlag ej torde vara på sin plats. Enligt de beräkningar, Riksdagen verkställt med ledning af skogskommitténs tabeller, skulle denna nedsättning i afgifterna för vissa slag af virke ej väsentligt inverka på årsinkomsten utaf dessa afgifter.

2 och 3 §§.

I likhet med skogskommittén finner Riksdagen bäst öfverensstämmande med rättvisans fordringar, att de skogsvårdsafgifter, som erlagts för virke, afverkadt inom en viss ort, komma samma ords skogshushållning till godo. Mot denna princip har departementschefen vid föredragning i statsrådet af förevarande författningsförslag anmärkt, att en jämlikt densamma verkställd fördelning af inflytande skogsvårdsafgifter skulle utfalla mycket ojämt med hänsyn till det behof af bidrag för skogsvårdsändamål, som inom länen förefunnes. Denna anmärkning,

ehuru otvifvelaktigt i viss mån befogad, synes dock icke Riksdagen vara af sådan betydelse, att den bör föranleda ett afvikande från hvad som ofvan erkänts vara riktigast från rättvisans synpunkt. Man torde dessutom vara berättigad antaga, att de landstingsområden, dit afgifterna sparsammast inflyta, på annat sätt kunna beredas nödiga tillgångar för tillgodoseende af ifrågavarande behof.

De närmare grunder, hvarefter landstingsområdena skola anses deltaga i utförelsen och sålunda blifva delaktiga i skogsvårdsafgifterna, synas Riksdagen böra, i öfverensstämmelse med hvad skogskommittén föreslagit, af Eders Kungl. Maj:t bestämmas för fem år i sänder. Därigenom blifver fördelningen af skogsvårdsafgifterna mindre beroende af tillfälliga växlingar i exporten och vinnas vissa fördelar i afseende på noggrannheten af de uppgifter, som skola tjäna till underlag för dessa grundens bestämmande. Äliggandet att verkställa fördelningen torde lämpligen kunna öfverlämnas åt statskontoret, dit de uppburna skogsvårdsafgifterna för hvarje år redovisas af vederbörande tulltjänsteman.

Riksdagen, som sålunda funnit Eders Kungl. Maj:ts nu förevarande författningsförslag icke kunna i oförändradt skick af Riksdagen antagas, har för sin del antagit följande

Förordning angående skogsvårdsafgifter.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

För trävaror och trämassa, som från landet utföras, erlägges såsom skogsvårdsafgift, för rundt, tillhugget, sågadt eller hyfladt virke, stäfver och lådbräder tio öre för hvarje kubikmeter fast mått, för splitt-, famn- eller kastved fem öre för hvarje kubikmeter fast mått, för kemiskt tillverkad torr trämassa femtio öre för hvarje ton, för mekaniskt tillverkad torr trämassa trettio öre för hvarje ton. För våt trämassa beräknas afgiften till hälften af nyss angifna belopp.

2 §.

De genom dessa afgifter inflytande medel fördelas mellan landstingsområdena efter den virkesmängd, som för tillverkning af de utförda varorna blifvit inom de skilda områdena afverkad.

De närmare grunder, hvarefter landstingsområdena skola anses deltaga i utförseln af trävaror och sålunda blifva delaktiga i skogs-vårdsafgifterna, bestämmas af Kungl. Maj:t för fem år i sänder.

3 §.

Skogsvårdsafgifterna skola uppbäras af vederbörande tulltjänsteman i den ort, hvarifrån varan till utlandet skeppas, eller, där utförseln sker å järnväg, vid gränsstationen. Afgifterna redovisas å tider, som af tullstyrelsen bestämmas, till statskontoret, som har att enligt de af Kungl. Maj:t bestämda grunder årligen verkställa fördelningen af de influtna beloppen mellan landstingsområdena.

4 §.

Denna förordning gäller icke trävaror af virke, som afverkats inom Gottlands, Västerbottens eller Norrbottens län eller inom Särna socken i Kopparbergs län, och ej heller trämassa, tillverkad af virke, härrörande från nämnda orter.

5 §.

För afgift, som vid utförsel från ort, för hvilken denna förordning gäller, erlagts för trävaror eller trämassa, bevisligt härrörande från virke, afverkad å ort, för hvilken denna förordning ej gäller, åtnjuter exportören restitution, på de villkor och enligt de grunder, Kungl. Maj:t föreskrifver.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1905.

IV. Förslaget till lag angående skyddsskogar.

Enligt Riksdagens åsikt är frågan om vidtagande af åtgärder för skogens bevarande i fjälltrakterna af utomordentlig vikt på grund af den ödesdigra inverkan i flera hänseenden, som en hänsynslös skogs-

afverkning i dessa trakter utöfvar. Såsom af domänstyrelsen vitsordats, är särskildt inom Jämtlands län flerstädes fara för handen, att det nedgående af barrskogsgränsen, som därstädes börjat göra sig märkbart, skall alltjämt fortskrida. Att ett antagande af den nu föreslagna lagen om skyddsskogar skall väsentligen bidra till undanröjande af denna fara, synes Riksdagen uppenbart, och Riksdagen har af denna grund i hufvudsak godkänt föreliggande lagförslag.

För skyddande af skogsregionens öfre gräns torde det nämligen vara angeläget att tillse, att därstädes vissa kraftiga skogsbestånd orubbade bibehållas såsom skydd mot fjällvindarna, hvilket syfte enligt Riksdagens mening bäst vinnes genom vidtagande af de åtgärder, som skulle möjliggöras genom den föreslagna lagen. En dimensionslag, som Konungens befallningshafvande i Jämtlands län ansett för berörda ändamål nödvändig, torde i och för sig icke kunna bevara dylika skogsbestånd mot en alltför stor utgallring, om ej dimensionen sättes mycket hög. Nämnda länsstyrelse har för öfrigt icke ställt sig afvisande mot förevarande förslag, men mot detsamma hufvudsakligen invändt, att föga vore vunnet genom möjligheten att åvägabringa sådana förordnanden, som afsåges i 1 § af lagen, till följd af den långa tid, som de undersökningar, hvilka måste föregå dylika förordnanden, taga i anspråk. Denna invändning har dock till en del förlorat sin giltighet genom det af Eders Kungl. Maj:t föreslagna tillägget till 1 § äfvensom genom den af Eders Kungl. Maj:t med anledning af en inom högsta domstolen framställd anmärkning vidtagna förändring i skogskommitténs förslag att för meddelande af förordnande enligt 1 § icke erfordras framställning af skogsvårdsstyrelsen.

Det har emellertid syns Riksdagen följdriktigt och lämpligt, att då skogsvårdsstyrelsernas rätt att göra framställning om bildande af skyddsskogar borttagits, åt nämnda styrelser eller hos dem anställde tjänstemän och tillsyningsmän icke uppdrages någon som helst befattning med skyddsskogarna, utan att dessa ställas uteslutande under skogstatens tillsyn.

I öfverensstämmelse härmed samt med de erinringar, som af Riksdagen gjorts beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag till lag angående vård af enskildes skogar, har Riksdagen vidtagit vissa förändringar i förevarande lagförslags detaljstadganden; och har Riksdagen, som sålunda funnit nu ifrågavarande lagförslag icke kunna i oförändradt skick af Riksdagen godkännas, för sin del antagit följande

Lag

angående skyddsskogar.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

För bibehållande af skogar, hvilkas bestånd erfordras till skydd mot flygsandsfält och fjällgränsens nedgående, må efter föregången syn och undersökning Konungen förordna, att annan afverkning än till husbehof må äga rum endast efter utsyning, som på statens bekostnad af skogsstatens tjänstemän verkställas; dock att skogsägaren är berättigad att på en gång erhålla utsyning i så stor utsträckning, som med skogens återväxt och framtida bestånd är förenlig.

Förordnande, hvarom ofvan sägs, må äfven meddelas af Konungens befallningshafvande att gälla, intill dess Konungen i ärendet beslutit.

2 §.

Där större inskränkning i ägarens rätt att bruka skogen, än i 1 § sägs, befinnes vara af nöden, förordnar Konungen efter föregången undersökning i hvarje särskildt fall om den inskränkning i förfoganderätten, som af omständigheterna påkallas. Vill ägaren, hellre än att tåla föreskrifven inskränkning, afstå marken, skall den af staten lösas; i ty fall skola de angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof gifna föreskrifter äga motsvarande tillämpning.

3 §.

Den, som öfverträder enligt denna lag meddelade föreskrifter, straffes med böter, från och med tjugufem till och med femhundra kronor, och skall i strid mot sålunda meddelade föreskrifter afverkadt virke, där det ligger å skogen kvar eller, om det är bortfördt, fortfarande är i afverkarens besittning, tagas i beslag och dömas förbrutet. Undgår dylikt virke beslag, är den, som låtit verkställa afverkningen, skyldig att utgifva ersättning med belopp, motsvarande värdet af samma virke.

Innefattar afverkning, hvarom här är fråga, förbrytelse mot allmänna strafflagen, skall hvad förut i denna § är stadgadt ej vinna tillämpning; dock skall delägare i samfälld skog, som vid öfverträdande af föreskrifter, hvilka enligt denna lag meddelats, tillika missbrukat sin rätt i samfälligheten, hafva förverkat hvad å honom belöper af det afverkade virket, samt, där hans andel i virket undgår beslag, därför utgifva ersättning efter ty här förut är sagdt.

4 §.

Kronobetjante samt tjänstemän och betjante vid skogsstaten äga lika behörighet att åtala öfverträdelse af föreskrifter, som enligt denna lag meddelats, samt att med beslag belägga virke, som skall anses förbrutet.

Varder ej inom trettio dagar, från det beslaget skedde, åtal i laga ordning anställdt, vare beslaget förfallet.

5 §.

Virke, som enligt denna lag dömes förbrutet, skall af åklagaren försäljas å offentlig auktion, så kungjord som om auktion å utmätt lös egendom är stadgadt. Begär, innan frågan om virkes förverkande slutligen pröfvats, virkets ägare, att försäljning skall äga rum, eller finner, på anmälan af åklagare, öfverexekutor, att fara är för virkets förstörelse eller att kostnaden för dess förvarande skulle blifva större än skäligt är, förordne öfverexekutor, att virket skall säljas i den ordning nyss sagts; och skall i ty fall virkets ägare, där han är känd och inom riket boende, eller, där han bor utom riket men inom riket har känt ombud, som äger att för honom mottaga stämning och afgifva svaromål, ombudet genom åklagarens försorg bevisligen underrättas om auktionen minst åtta dagar innan den hålles. Anmälan af åklagare, hvarom här ofvan sägs, skall vara åtföljd af fullständig, af två trovärdige män styrkt förteckning, utvisande virkets mängd och beskaffenhet.

6 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, äfvensom genom försäljning af förbrutet virke uppkommen behållning eller enligt 3 § utdömd ersättning för virke, som undgått beslag, fördelas så, att en fjärdedel tillfaller åklagaren samt tre fjärdedelar kronan.

Försäljes i beslag taget virke, innan det dömts förbrutet, skall försäljningssumman nedsättas i länets ränteri, till dess frågan om beslagets giltighet blifvit slutligen afgjord, och vare om insättning af sådana medel i bankinrättning lag, som i 138 § utsökningslagen sägs.

7 §.

Saknas medel till fulla gäldandet af böter, hvartill någon på grund af denna lag fälles, skall förvandling ske enligt allmän strafflag.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1905, dock att de angående flygsandsfälten i Hallands län nu gällande bestämmelser skola lända till efterrättelse, till dess annorlunda varder af Konungen förordnad.

V. **Föreslagen ändring af vissa i kap. II i förordningen angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket den 26 januari 1894 meddelade bestämmelser** (afseende häradsallmännings vård och förvaltning).

De skäl, som anförts till stöd för den föreslagna ändringen i sättet för häradsallmännings vård och förvaltning, har Riksdagen väl funnit delvis berättigade. Men då Riksdagen det oaktadt icke ansett sig böra antaga berörda förändring, har för Riksdagens uppfattning varit bestämmande, att det med hänsyn till önskvärdheten af häradsallmänningarnas fortfarande bestånd och tillväxt lärer vara af vikt att delägarnas intresse för desamma bibehålles. Känslan af egentlig delaktighet i allmänningsskogen är en nödvändig förutsättning för ett sådant intresse, men om skogen ovillkorligen måste stå under förvaltning och vård af statens skogstjänstemän, lärer denna känsla icke i samma grad förefinnas, som om delägarna hafva möjlighet att genom en af dem utsedd styrelse förvalta allmänningen. Och såsom bevis för att ett sådant intresse med nu gällande lagstiftning verkligen förefinnes kan anföras, att inom Östergötlands län flere häradsallmänningar blifvit genom inköp af skogsmark tillökade i afsevärd mån. Det torde för öfrigt icke vara ena-

stående företeelser, att häradsallmännings område sålunda ökats, och om man får antaga att en tendens i nämnda riktning för närvarande gör sig gällande, är detta enligt Riksdagens mening en anledning att ej nu vidtaga en åtgärd, som kunde slappa delägarnes intresse af sådana utvidgningar, särskildt då, såsom af kommittén jämväl vitsordas, den föreslagna förändringen i sättet för häradsallmännings vård och förvaltning icke synes alldeles nödvändig för åstadkommande af en tillfredsställande skötsel af ifrågavarande skogar.

Eders Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag har sålunda icke vunnit Riksdagens bifall.

VI. Föreslagen ändring af vissa i kap. V i förordningen angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket den 26 januari 1894 meddelade bestämmelser (afseende vård och förvaltning af allmänna inrättningars skogar).

Vid granskning af detta förslag har Riksdagen i allmänhet icke funnit något att mot detsamma erinra. Förslaget innehåller beträffande allmänna inrättningars skogar icke några förändringar af principiell innebörd, utan innefattar allenast enligt Riksdagens mening lämpliga och af förhållandena påkallade stadganden i syfte att göra gällande bestämmelser om upprättande af hushållningsplaner för ifrågavarande skogar mera effektiva samt att åstadkomma verksam kontroll öfver sådana planers tillämpning och skogsvården i allmänhet.

Beträffande en detalj i förslaget har dock Riksdagen vidtagit en förändring. Såsom af domänstyrelsen föreslagits har i 33 § af förslaget inrymmts bestämmelse, att, om skog af nu ifrågavarande slag ställts under skogsstatens vård och förvaltning, ersättning till statsverket för vederbörande skogstjänstemans förvaltningsåtgärder skall utgå efter enahanda grund, som i 8 § föreslagits beträffande häradsallmänningar, eller med 15 öre för hvarje hektar utmark. Denna beräkningsgrund för berörda ersättning har ifrågasatts af den anledning, att en efter gällande rese-reglemente beräknad ersättning ansetts vara för innehafvarne af de mindre skogarna särskildt betungande. Men enligt Riksdagens mening skulle en ersättning, beräknad efter 15 öre för hvarje hektar utmark, blifva i ännu högre grad betungande för de inrättningar, som äga skogar af större utsträckning. Skillnaden i ersättningens belopp med

den ena eller den andra beräkningsgrunden torde med afseende å sådana skogar kunna blifva ganska betydlig.

På grund af hvad sålunda anförts har Riksdagen, med förklarande att författningsförslaget i nu förevarande del icke kunnat i oförändradt skick godkännas, för sin del beslutit, att ifrågavarande kapitel skall erhålla följande ändrade lydelse:

Kap. V.

Om skogar å allmänna inrättningsars hemman, som icke innehafvas med stadgad åborätt.

31 §.

Om införande af regelbunden hushållning å skog till kyrko-, akademi-, hospitals-, krigsmanshus- samt andra allmänna inrättningsars hemman och lägenheter, som icke innehafvas med stadgad åborätt, gäller hvad i första mom. af 15 § sagdt är, och skall, där ej så redan skett, vederbörande styrelse eller myndighet, som öfver dylik egendom har inseende, inom sex månader, efter det denna förordning trädt i kraft, inlämna uppgift å dessa skogars ytvidd, beskaffenhet och skötsel till domänstyrelsen, som, där så finnes böra ske, förordnar skogstjänsteman att mot ersättning enligt taxa, hvilken ersättning utbetalas genom den styrelse eller myndighet, hvarunder skogen hörer, upprätta hushållningsplan, som för fastställelse ingifves till domänstyrelsen. Det tillkommer Kungl. Maj:ts befallningshafvande att, på anmälan af domänstyrelsen, tillhålla vederbörande styrelser och myndigheter att fullgöra här ofvan föreskrifna anmälan.

32 §.

. På framställning af domänstyrelsen vill Kungl. Maj:t förordna, huruvida skog, som i 31 § omförmåles, må, där förvaltningen af densamma ej förut af den styrelse eller myndighet, hvarunder egendomen lyder, uppdragits åt en från skogsinstitutet utexaminerad person, eller, om skogens skötsel icke varder nöjaktigt utförd, ställas under vård och förvaltning af skogsstaten; skolande i dylikt fall jägmästaren för skogens

förvaltning redovisa och ett exemplar af redogörelsen med därtill hörande verifikationer tillhandahållas sagda styrelse eller myndighet.

33 §.

Där skogen ej blifvit ställd under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning, åligger det dock vederbörande skogstjänsteman att hålla tillsyn och kontroll öfver skogsskötseln; och äger han att, om öfverträdelse af hushållningsplan eller vanvård af skogen förekommer, anmäla detta hos öfverjägmästaren, hvilken efter undersökning gör den framställning till domänstyrelsen, som omständigheterna föranleda, hvarefter domänstyrelsen antingen å förhållandet fäster vederbörande styrelses eller myndighets uppmärksamhet eller ock gör underdånig framställning om skogens ställande under skogsstatens vård och förvaltning.

Har skog af nu ifrågavarande slag ställts under skogsstatens vård och förvaltning, utgår ersättning till statsverket för vederbörande skogstjänstemans förvaltningsåtgärder enligt gällande resereglemente.

VII. Förslaget till förordning angående förvaltningen af städernas skogar.

Den lagstiftning beträffande förvaltningen af städernas skogar, som förslaget innefattar, har i hufvudsak vunnit Riksdagens godkännande. Giltigheten af de motiv, som anförts för densamma af skogskommittén, och hvilkas berättigande äfven erkänts af ett flertal af de korporationer och myndigheter, som yttrat sig i frågan, läser icke kunna bestridas. Ifrågavarande skogar äro till beskaffenheten närmast att jämföra med de skogar, som tillhöra allmänna inrättningar, och dessa sistnämnda äro ju redan föremål för en viss kontroll och omvårdnad från statsmyndigheternas sida.

Bestämmelserna i författningsförslaget hafva ej heller gifvit Riksdagen anledning till några egentliga anmärkningar. De smärre förändringar, som vidtagits i 1 och 2 §§, afse blott att bringa bestämmelserna i 1 § i närmare öfverensstämmelse med de för häradsallmänningarne gifna samt att redan i 1 § uttryckligen framhålla, hvad som jämväl synes vara i Eders Kungl. Maj:ts förslag afsedt, att hus-

hållningsplaner icke böra komma i fråga med afseende på stadsskogar af mindre omfattning.

Den i de olika stadskorporationernas ofvannämnda yttranden oftast återkommande invändning mot kommitténs ifrågavarande förslag hänför sig till de stora kostnader, som genom den föreslagna lagstiftningen skulle tillskyndas städerna och särskildt de städer, hvilkas skogsmarker vore af en ringa omfattning. Berörda invändning har ej samma berättigande, sedan den i kommitténs förslag inrymda föreskriften därom, att, där stadsskog ej blifvit ställd under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning, skogsskötseln skulle utföras genom på visst sätt kvalificerad person i Eders Kungl. Maj:ts förslag uteslutits. Och med de af Riksdagen vidtagna inskränkande bestämmelserna i fråga om hushållningsplaners upprättande läser nämnda invändning hafva ytterligare förlorat i giltighet. Beträffande emellertid beräkningsgrunden för den staten tillkommande ersättning för förvaltningsåtgärder af dess skogstjänstemän har Riksdagen i 7 § af förordningen vidtagit den förändring, att berörda ersättning skall utgå efter gällande resereglemente. Då det väl egentligen beträffande stadsskogar af någon större omfattning skulle blifva fråga om vidtagande af förvaltningsåtgärder från skogstjänstemäns sida, torde den af Riksdagen antagna, ursprungligen af skogskommittén föreslagna beräkningsgrunden leda till det för städerna minst betungande resultatet.

På sålunda anförda skäl har Riksdagen, med förklarande att nu ifrågavarande författningsförslag icke kunnat i oförändradt skick godkännas, för sin del antagit följande

Förordning

angående förvaltningen af städernas skogar.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Städernas skogar skola, under domänstyrelsens öfverinseende, underkastas ordnad hushållning samt, där så med afseende på skogens omfattning pröfvas lämpligt, behandlas enligt sådana på vetenskapliga regler grundade, för olika ortförhållanden lämpade hushållningsplaner, som afse skogens framtida bestånd och högsta afkastning.

2 §.

Det åligger vederbörande stads drätselkammare att inom sex månader, efter det denna förordning trädt i kraft, till domänstyrelsen ingifva uppgift om stadens skogars ytvidd, beskaffenhet och skötsel, hvarefter nämnda styrelse, där så jämlikt 1 § bör äga rum, förordnar skogstjänsteman att för skogarne upprätta hushållningsplan. På Kungl. Maj:ts befallningshafvande ankommer att på anmälan af domänstyrelsen tillhålla vederbörande drätselkammare att verkställa här ofvan föreskrifna anmälan.

3 §.

Domänstyrelsen tillkommer att fastställa hushållningsplaner för dessa skogar att lända till efterrättelse vid skogens förvaltning; ägande domänstyrelsen därjämte meddela de särskilda föreskrifter, som i afseende på skogarne kunna finnas nödiga.

4 §.

Revision af hushållningsplan skall verkställas på det sätt och i den ordning, som för allmänna skogar finnes eller varder stadgad.

Af fastställd hushållningsplan eller vid revision däraf upprättade handlingar jämte kartor skall genom domänstyrelsens försorg ett exemplar tillställas stadens drätselkammare.

5 §.

På framställning af domänstyrelsen vill Kungl. Maj:t förordna, huruvida stadsskog må, där förvaltningen af densamma ej förut af drätselkammaren uppdragits åt en från skogsinstitutet utexaminerad person, eller om skogens skötsel icke varder nöjaktigt utförd, ställas under vård och förvaltning af skogsstaten; skolande i dylikt fall revirförvaltaren för skogens förvaltning redovisa och ett exemplar af redogörelsen med därtill hörande verifikationer tillhandahållas drätselkammaren inom af domänstyrelsen bestämd tid.

6 §.

Där skogen ej blifvit ställd under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning, åligger det dock vederbörande skogstjänsteman att

hålla tillsyn och kontroll öfver skogsskötseln; och äger han att, om öfverträdelse af hushållningsplan eller vanvård af skogen förekommer, anmäla detta hos öfverjägmästaren, hvilken efter undersökning gör den framställning till domänstyrelsen, som omständigheterna föranleda, hvarefter domänstyrelsen antingen å förhållandet fäster vederbörande drätselkammarens uppmärksamhet eller ock jämlikt 5 § vidtager åtgärd för skogens ställande under skogsstatens vård och förvaltning.

7 §.

Kostnaderna för stadsskogs vård och förvaltning bestridas med stadens medel. I dessa kostnader inbegripas utgifterna för upprättande af hushållningsplan och revision däraf samt för aflöning af skogvaktare, äfvensom, då stadsskog är ställd under skogsstatens vård och förvaltning, staten tillkommande ersättning enligt gällande resereglemente för skogstjänstemans förvaltningsåtgärder.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1905.

VIII. Förslaget till förordning angående förvaltningen af sockenallmänningar och besparingsskogar i Kopparbergs, Gäfleborgs, Västerbottens och Norrbottens län.

I fråga om dessa skogar har Riksdagen inhämtat, bland annat, *att* med afseende å sockenallmänningarna i Västerbottens och Norrbottens län stadganden redan äro meddelade, hvarigenom de ställts under skogsstatens vård och förvaltning, samt, hvad ifrågavarande skogar i Kopparbergs och Gäfleborgs län beträffar, *att* för Svärdsjö och Euvikens socknars allmänningar gäller enahanda lagstiftning som för häradsallmänningarna, *att* vissa delar af Venjans sockenallmänning blifvit ställda under allmän vård och förvaltning, *att* Lima och Transtrands allmänningar hvad afverkningen beträffar stå under revirförvaltarens tillsyn, *att* för Orsa och Älfdalens socknar samt Särna sockens med Idre kapellag och Hamra kapellags besparingsskogar finnas vederbörligen fastställda reglementen af hufvudsakligen enahanda innehåll, *att* enligt dessa reglementen skall, för bevakande af socknemännens rätt

och bästa uti frågor som röra besparingsskogarnas förvaltning, å kommunalstämma väljas en allmäningsstyrelse, som till sitt biträde antager en skogsförvaltare, och att denne under allmäningsstyrelsens kontroll handhafver den omedelbara vården och förvaltningen af skogen samt har att för sina åtgärder redovisa inför allmäningsstyrelsen.

Såsom skäl för den föreslagna förändringen beträffande sättet för ifrågavarande skogars förvaltning har hufvudsakligen anförts, att med den nu gällande ordningen härutinnan intresset att öka fonderna kommit att vida mera tillgodoses än skogsvården samt att den af allmäningsstyrelsen antagne förvaltaren vore för mycket beroende af denna styrelse för att kunna gentemot angifna intresse göra skogsvårdens kraf gällande. Att allmäningsstyrelserna hafva intresse af att ifrågavarande skogar lämna hög afkastning och att skogsmedelsfonderna ökas, vill Riksdagen visserligen ej förneka. Men detta intresse torde i afsevärd mån begränsas genom de noggranna bestämmelser, som i förevarande afseende finnas meddelade i reglementena för ifrågavarande skogar.

I själfva verket torde icke heller i allmänhet skogsvårdens kraf hafva blifvit åsidosatta med afseende å dessa skogar till följd däraf, att desamma förvaltas af utaf delägarne utsedda allmäningsstyrelser. I en inom Riksdagen väckt motion i detta ämne har uttalats, att det syntes tvifvelaktigt, huruvida några fördelar för ifrågavarande skogars vård skulle vinnas därigenom, att desamma ställdes under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning. Beträffande besparingsskogarna i Dalarne, åtminstone i de trakter, där särskilda aftal rörande skogsafverkningen icke lagt hinder i vägen, hade jordägarne själfva vidtagit åtgärder för skogens vård och skydd till och med i vidsträcktare mån, än staten gjort för kronoparkerna i dessa trakter. Besparingsskogars ägare hade t. ex. byggt vägar till aflägsna platser inom skogarna, inrättat vaktstationer för att sommartiden genast kunna hämma skogsbrand, företagit utdikning af sumpiga marker m. m. hvarjämte fullständiga hushållningsplaner, i den mån sådant kunnat ske, upprättats för skogens framtida bestånd. Hvad sålunda anförts synes Riksdagen bära vittne om att i flera fall åtgärder vidtagits för åstadkommande af en god skogsvård å nu ifrågavarande skogar. Om allmäningsstyrelserna i det stora hela redan nu hafva en klar uppfattning om vikten af skogarnas rationella skötsel, är det enligt Riksdagens mening att förvänta, att en sådan uppfattning i framtiden i ännu högre grad skall göra sig gällande.

Såsom en fullgiltig anledning för statens ingripande i ifråga-

varande skogars förvaltning har äfven framhållits det förhållandet, att desamma tillhöra menigheter. I detta afseende vill Riksdagen åberopa, att Riksdagen beträffande förslaget till ändrade bestämmelser om häradsallmänningarna, hvilka äro med nämnda skogar närmast likställda, icke funnit detta skäl tillfyllestgörande för att motivera deras ställande under skogsstatens vård och förvaltning.

Därest författningsförslaget, i hvad det afser ifrågavarande slags skogar inom Kopparbergs och Gäfleborgs län, icke kommer till genomförande, lärer skäl icke förefinnas att upptaga detsamma för allmänningarna i Norrbottens och Västerbottens län, med afseende å hvilka, såsom förut är nämndt, fullt betryggande föreskrifter redan finnas.

Förevarande författningsförslag, som hvilar på förutsättningen, att ifrågavarande slags skogar ovillkorligen böra stå under statens omedelbara vård, är sålunda ej af beskaffenhet att kunna vinna Riksdagens bifall. Men om den nuvarande ordningen för förvaltningen af ifrågavarande skogar enligt Riksdagens uppfattning i princip bör bibehållas, vill Riksdagen därmed icke förneka lämpligheten däraf, att i en allmän författning för dessa skogar äfven inom Kopparbergs och Gäfleborgs län meddelas vissa bestämmelser, som kunde fullständiga reglementenas föreskrifter och i skogsvårdens intresse inrymma statens skogsmyndigheter en viss kontrollerande befogenhet, särskildt med afseende å upprättande och tillämpande af hushållningsplaner. Något sådant har äfven i förberörda motion blifvit ifrågasatt, och styrelsen för Hamra kapellags besparingsskog och skogsmedelsfond har med afseende å ifrågavarande författningsförslag, hvars 2 § innehåller stadgande, att domänstyrelsen äger att fastställa hushållningsplaner för dessa skogar att lända till efterrättelse för skogens förvaltning samt att därjämte meddela de särskilda föreskrifter, som i afseende å skogarnas skötsel kunna finnas nödiga, yttrat, att det vore välbetänkt, om revirförvaltaren eller statens skogstjänstemän hade till åliggande att kontrollera besparingsskogarnas skötsel och hushållningsplanernas tillämpning för att kunna i fall af behof hos länsstyrelsen göra framställningar om rättelser och ändringar.

I nu förevarande ämne får Riksdagen alltså

dels anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förslag till förordning angående förvaltningen af sockenallmänningar och besparingsskogar i Kopparbergs, Gäfleborgs, Västerbottens och Norrbottens län icke vunnit Riksdagens bifall,

dels ock anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes låta utarbota och för Riksdagen framlägga förslag till författning, hvarigenom stadgande

meddelas om upprättande af hushållningsplaner för sockenallmänningsarna och besparingsskogarna i Kopparbergs och Gäfleborgs län, med befohgenhet för domänstyrelsen att granska och fastställa dessa planer äfvensom att öfvervaka tillämpningen af desamma.

IX. Förslaget till lag, innefattande tillägg till 5 § i förordningen den 21 december 1857 om ägors fredande emot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet.

I sammanhang med detta lagförslag har Riksdagen haft att behandla en inom Riksdagen väckt motion, däruti motionärerna anhållit få fästa uppmärksamheten på de stora olägenheter, som inom Dalarne och synnerligast i denna provins' nordliga delar skulle blifva följden af den lagändring, Eders Kungl. Maj:t föreslagit. »Jordägarne i dessa trakter hade nämligen till följd af socknarnas och därinom varande byars och gårdars lägen fått sina skogsskiften utlagda vanligast i stor längd, men ringa bredd. Detta därför, att hvarje hemman skulle kunna få åtminstone ett skogsskifte stötande till inägojorden. Byarne vore nämligen liggande längs efter någon floddal eller omkring någon sjö, och de obebyggda skogsmarkerna sträckte sig på sida därifrån. Det vore därför icke ovanligt att finna skogsskiften en half mil i längd och endast 15 à 25 meter i bredd. Om en jordägare därför blefve hänvisad att uteslutande beta sina kreatur på en sådan skogsmark, till följd af att hans granne besatt vissa delar af sitt bredvid liggande skifte med skogsfrö och därför ägde rätt att utan stängsel hafva det fredadt, så skulle det för den förstnämnde vara omöjligt att hålla sådan vård om sina hemdjur, att de icke komme in på grannens besädda marker. Så länge därför icke produktionen af foder blifvit så uppdrifven — hvilket ingalunda vore förhållandet i ofvannämnda trakter — att kreaturen året om kunde stallfodras och icke behöfde utsläppas på bete annorlunda än möjligen i hage, skulle antagandet af en sådan lagändring nästan omöjliggöra all betning i skogsmarkerna och därigenom i hög grad försvåra boskapsskötseln och hindra dess utveckling på dessa trakter. Hvilken skada detta skulle medföra för orter, där boskapsskötseln måste betraktas såsom hufvudnäring, behöfde icke sägas. Att frösådd på skogsmark blefve skyddad framför t. ex. foderodling, för hvilkens fredande stängselskyldighet fortfarande skulle gälla, syntes äfven högst oegentligt.»

Riktigheten af hvad i nyssberörda motion anförts om förhållan-

dena i Kopparbergs län torde ej kunna jäfvas. Dessa förhållanden torde visserligen icke äga full motsvarighet inom öfriga delar af riket, men Riksdagen kan dock icke värja sig för farhågan, att den tunga, som genom antagande af Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle läggas å boskapsskötseln, jämväl i andra betydande delar af riket än Kopparbergs län ej skulle motsvaras af den nytta, skogsskötseln tvifvelsutan skulle draga däraf. Förhållandena i detta afseende äro för öfrigt inom landets olika delar så vidt skilda, att det härvidlag mer än någonsin är förenadt med svårighet att lägga hela landet under en gemensam lagstiftning. Då Riksdagen emellertid anser, att frågan om beredande af skydd för skogsodlingar mot skada af betande kreatur är af synnerlig vikt, har Riksdagen velat uttala den mening, att lagstiftning i det af Eders Kungl. Maj:t afsedda syfte syntes Riksdagen lämpligen böra komma till stånd på det sätt, att vid lagstiftningen vederbörlig hänsyn fästes vid olika orters särskilda förhållanden i berörda afseende och de önskemål, som därvidlag kunna komma att i de olika orterna uttalas.

Eders Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande författningsförslag har sålunda icke vunnit Riksdagens bifall.

X. Förslaget till lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen den 25 april 1889 angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd.

För Riksdagen står det klart, att en inskränkning i tiden för afverkningsrättsaftals giltighet ur skogshushållningens synpunkt ej kan vara annat än fördelaktig och att ur samma synpunkt giltighetstidens inskränkning till fem år, såsom i två särskilda motioner föreslagits, är att föredraga framför den af Eders Kungl. Maj:t föreslagna eller tio år. Att vådorna af afverkningsrättsupplåtelse för skogsvården blifva större, i den mån tiden för afverkningsaftalet utsträcker, har skogskommittén framhållit på ett sätt, som onödiggör vidare utläggning i detta afseende. Afverkningsupplåtelse på längre tid skulle enligt mångas utsago hafva sitt ekonomiska berättigande däri genom, att ofta ganska lång tid erfordrades för inrättande af för skogens tillgodogörande nödiga flottleder och sågverk samt för betäckande af därmed förenade kostnader. Med den utveckling kommunikationer och träförädlingsanstalter numera erhållit inom landet torde emellertid detta påstående ej kunna tillmätas någon betydelse. Ej heller lär det vara att befara, att en förkortning i tiden för ifrågavarande aftals giltighet skall medföra den verkan, att dylika aftal ekonomiskt sedt ställa sig mindre för-

delaktiga för skogsägaren, än eljest blifvit fallet. Det torde tvärtom ofta inträffa, att afverkaren till följd af den allmänna stegringen i trävarornas värde genom de på längre tid afslutade kontrakten förstår att förskaffa sig större vinst.

På grund af hvad sålunda anförts har Riksdagen i anledning af Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande författningsförslag och förberörda två motioner för sin del antagit följande

Lag

om ändrad lydelse af 1 § i lagen den 25 april 1889 angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd.

Härigenom förordnas, att 1 § i lagen den 25 april 1889 angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd skall erhålla följande ändrade lydelse:

Aftal, hvarigenom nyttjanderätt till fast egendom å landet på viss tid upplåtes, må ej gälla öfver femtio år. Afser aftalet allenast eller hufvudsakligen upplåtelse af rätt till afverkning af skog annorledes än till husbehof, vare det ej gällande öfver fem år.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1905.

XI. Förslaget till förordning angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog inom Västerbottens och Norrbottens län.

Till behandling i sammanhang med förevarande förslag har Riksdagen förehaft en inom Riksdagen väckt motion, däri hemställts, att 1 § i förordningen måtte erhålla följande lydelse:

1 §.

Barrträd, som ej är torrt och som, efter hvad — — — — —
— — —. Dock vare hemmansägare eller åbo ej förment att äfven utan sådant tillstånd af hemmanets skog, för eget eller annans husbehof eller för allmänt ändamål inom Västerbottens och Norrbottens län eller för statens behof, låta försåga undermåligt virke å sådana såginrättningar, hvilka ej äro afsedda till försågning af virke för export.

De ändringar uti ifrågavarande för de till lappmarken icke hörande delarna af Västerbottens och Norrbottens län gällande lagstiftning, hvilka af Eders Kungl. Maj:t nu ifrågasatts, synas Riksdagen i allmänhet väl grundade, och Riksdagens granskning af förevarande författningsförslag har icke gifvit anledning till annan anmärkning, än att Riksdagen beträffande lydelsen af 1 § i detsamma ansett det i nyssberörda motion i afseende därå framställda förslag i vissa delar förtjäna afseende.

Så läser från skogsvårdens synpunkt icke förefinnas något behof att inbegripa torra träd under det i förordningen stadgade förbud för afverkning af undermåliga träd. Såväl Västerbottens som Norrbottens läns landsting hafva föreslagit, att undantag från förbudet skulle göras med afseende å torra träd, och förstnämnda landsting har härför anfört enligt Riksdagens mening fullgiltiga skäl.

Hvad beträffar sista punkten af 1 § anser Riksdagen angeläget vara, att densamma så affattas, att förbudet icke i något fall kommer att träffa virke, som afverkats till eget husbehof. Då det väl kan tänkas, att icke inom hvarje by finnes någon för allmänheten upplåten husbehofssåg, torde därför orden »låta vid gården eller inom samma by» böra utgå. Att i enlighet med motionärernas förslag från förbudet jämväl undantaga afverkning för annans husbehof eller för allmänt ändamål inom Västerbottens och Norrbottens län eller för statens behof anser Riksdagen däremot icke tillrådligt. Genom ett så vidsträckt undantag skulle nämligen uppsikten öfver lagens tillämpning hart när omöjliggöras och lagens effektivitet allt för mycket äfventyras.

I enlighet med hvad Riksdagen sålunda anfört har Riksdagen, med förklarande att Eders Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande författningsförslag icke kunnat i oförändradt skick af Riksdagen bifallas, till efterrättelse inom de delar af Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken, räknadt från den dag, Eders Kungl. Maj:t bestämmer, för sin del antagit följande

Förordning

angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog inom Västerbottens och Norrbottens län.

1 §.

Barrträd, som ej är torrt och som, efter hvad här nedan i 2 § sägs, är att anse såsom undermåligt, må icke, i form af rundt, biladt eller

sågadt virke, till in- eller utländsk ort skeppas eller till ort, belägen utom Västerbottens och Norrbottens län, å järnväg forslas eller å fartyg lastas eller vid lastageplats uppläggas och ej heller till sågad vara eller för pappersmassefabrikation användas eller intagas vare sig inom såginrättning eller pappersmassefabrik, i till dylika anläggningar hörande rännor eller förvaringsbommar eller inom område, som begagnas till sågplats eller sågbacke vid såginrättning eller upplagsplats vid pappersmassefabrik, allt vid påföljd att virket tages i beslag och dömes förbrutet, så framt icke, på sätt i 3 § stadgas, vederbörligt tillstånd är gifvet till trädets afverkning till fritt förfogande. Dock vare hemmansägare eller åbo ej förment att, äfven utan sådant tillstånd, af hemmanets skog, till oundgängligt husbehof, låta försäga undermåligt virke å sådana såginrättningar, hvilka ej äro afsedda till försågning af virke för export (husbehofssågar).

2 §.

1 mom. Såsom undermåligt anses träd, som afverkad ej håller i genomskärning minst 21 centimeter på ett afstånd af 4,75 meter från storändan. Vid sagda mått får ej barken inberäknas.

2 mom. Virke af träds öfre del må ej hänföras till undermåligt virke och såsom sådant tagas i beslag, där det tydligen visar sig eller ådagaläggas, att det virke är taget af träd, som ej är undermåligt, eller af träd, som är med vederbörligt tillstånd afverkad.

3 mom. Sparre, som är bilad så, att ursprungliga tjockleken vid 4,75 meters längd ej kan utrönas, skall, för att icke anses undermålig, hålla i omkrets, vid sagda längd från storändan, minst 57 centimeter, ifall sparren är bilad till skarp kant, men eljest minst 60 centimeter, samt i förhållande därefter, om längden är mindre.

4 mom. I afseende på virke, som redan är sågadt, då det anträffas, skall hvad ofvan är stadgadt äga tillämpning, endast ifall lagligen styrkas kan, att varan tillkommit af träd, som är undermåligt och till hvars afverkande till fritt förfogande ej meddelats vederbörligt tillstånd.

3 §.

1 mom. Är skog af beskaffenhet, att för dess ordentliga skötsel och vård fordras afverkning af undermåligt virke, må ägare, som vill låta det virke skeppas, transporteras å järnväg till ort utom Västerbottens och Norrbottens län, sågas eller till pappersmassefabrikation användas,

anmäla sig hos vederbörande revirförvaltare; och åligger det honom eller den skogstjänsteman, som i hans ställe förordnas, att verkställa den undersökning af skogen, som af omständigheterna påkallas. Finnes därvid slik afverkning vara med grunderna för en god skogshushållning öfverensstämmande, då må, där ej laga hinder eljest möter, tillstånd af förrättningsmannen gifvas till afverkning till fritt förfogande; dock att träd, som vid storändan håller 15 centimeter eller mera i genomskärning, ej må afföras, innan det genom förrättningsmannens försorg blifvit med kronomärke stämpladt. Vill ägaren sig till säkerhet hafva virke jämväl af mindre dimensioner stämpladt, vare därtill berättigad.

2 mom. Varder sådan förrättning begärd före den 1 juni, skall undersökningen och utstämplingen företagas och afslutas före den 1 november samma år. Uppstår under tiden efter den 1 juni skada å skog genom storm, eld eller eljest, och begär skogsägaren i anledning häraf före den 1 september sådan förrättning, som i 1 mom. omförmäles, skall förrättningen före nästföljande 1 december verkställas.

Innan förrättningsmannen från stället afreser, skall han mot bevis, men utan lösen, tillställa sökanden eller hans ombud skriftligt syneinstrument, i hvilket kostnaden för förrättningen skall utsättas. Är sökanden missnöjd med förrättningsmannens utlåtande vid förrättningen, må klagan däröfver föras hos vederbörande öfverjägmästare sist innan klockan tolf å trettionde dagen efter det sökanden eller hans ombud af syneinstrumentet erhållit del.

Ändring i öfverjägmästarens beslut må sökas genom besvär hos domänstyrelsen innan klockan tolf å trettionde dagen efter det klaganden af beslutet erhållit del.

3 mom. Angående rätt att utan hinder af inskränkningarna i denna förordning fritt förfoga öfver undermåligt virke, som till följd af föreläggande vid laga skifte varder afverkadt, skall i tillämpliga delar gälla hvad här ofvan är stadgadt.

4 mom. Vill jordägare för skogsmarks uppodling till åker eller äng fälla skog med rätt till fritt förfogande öfver virket annorledes än för husbehof, göra därom anmälan hos vederbörande revirförvaltare, hvilken det åligger att, så snart sådant i sammanhang med de årliga utsyningsförrättningarna å kronans skogar lämpligen kan ske, å den uppgifna odlingsmarken anställa besiktning till utrönande af dess läge, storlek, beskaffenhet och tjänlighet till odling samt därefter till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet insända besiktning sinstrumentet med uppgift å den tid, som anses för odlings fullbordande erforderlig,

jämte det yttrande i öfrigt, hvartill besiktningen kan föranleda. Önskar jordägare att, utan afbidande af dylik utsyningsförrättning, vinna handläggning af ärendet, äge han antingen för besiktning af marken påkalla skyndsamt åtgärd af vederbörande revirförvaltare eller kronobetjänt, hvarefter denne med ärendet vidare förfar i den ordning ofvan stadgas, eller ock låta odlingsmarken besiktigas af två trovärdige män samt insända deras öfver besiktningen afgifna intyg jämte ansökning i ärendet till endera af nämnde tjänstemän, som har att med eget yttrande befordra ansökningen till Kungl. Maj:ts befallningshafvandes pröfning. Finner Kungl. Maj:ts befallningshafvande det tillämnade odlingsföretaget vara af beskaffenhet, att afverkning af undermåligt virke till fritt föfogande bör medgifvas, meddele Kungl. Maj:ts befallningshafvande därtill tillstånd med utsättande af viss tid, inom hvilken vid vite, som Kungl. Maj:ts befallningshafvande äger bestämma, odlingen skall vara fullbordad; skolande underrättelse om Kungl. Maj:ts befallningshafvandes beslut i ärendet meddelas revirförvaltaren för jordägarens förständigande. Beträffande stämpling af virke, till hvars afverkning tillstånd sålunda erhållits, förhåles på sätt i 1 och 2 mom. i denna § stadgas.

4 §.

Skogsägare vare ej pliktig att för utsyning eller stämpling, hvarom i 3 § eller 4 § sägs, vidkännas annan kostnad än godtgörelse till förrättningsmannen för den tid, förrättningen å stället upptager, i hvilket afseende skogsägaren skall erlægga såsom arfvode för hvarje dag 5 kronor äfvensom förse förrättningsmannen med kost och husrum eller gifva ersättning därför.

Dylik utsyning eller stämpling å skog, indelad till ordnad hushållning enligt plan, som blifvit af domänstyrelsen godkänd, verkställs utan kostnad för jordägaren, där tjänsteåtgärden afser virke, som enligt planen är bestämdt att afverkas.

För sådan af skogstjänsteman eller kronobetjänt verkställd besiktning, hvarom i 3 § 4 mom. förmäles, åligger det jordägaren att till förrättningsmannen utgifva godtgörelse, som utgår till skogstjänsteman, när han verkställt förrättningen i samband med årsutsyningen å kronans skogar, med dagtraktamente enligt gällande resereglemente under den tid förrättningen varar, men eljest med rescersättning och dagtraktamente enligt samma reglemente.

5 §.

Rätt att i beslag taga virke, som bör anses förbrutet, tillkomme allmän åklagare, tjänstemän och betjante vid skogsstaten äfvensom inom hamn och lastageplats tullstatens tjänstemän och, då dylikt virke är lastadt på järnvägsvagn för transport till ort utom Västerbottens och Norrbottens län, stationsföreståndare, men rättighet att utföra åtal i sådana mål äge endast allmän åklagare samt tjänstemän och betjante vid skogsstaten, på sätt gällande författningar stadga; skolande förty tulltjänsteman eller stationsföreståndare, som gjort beslag, därom göra anmälan hos allmän åklagare eller skogstjänsteman.

6 §.

Medel, som inflyta genom försäljning af virke, som enligt denna författning är beslag underkastadt, fördelas sålunda, att en tredjedel tillfaller kronan och två tredjedelar åklagaren; dock att, därest annan behörig person verkställt beslaget, denne skall af åklagareandelen undfå hälften.

XII. Särskild skogslagsstiftning för Västernorrlands och Jämtlands län.

I en inom Riksdagen väckt motion har hemställts, att Riksdagen måtte, såvidt Västernorrlands och Jämtlands län anginge, afslå Eders Kungl. Maj:ts förslag till författningar om vård af enskildes skogar, skyddsskogar, skogsvårdsstyrelser och skogsvårdsafgifter samt i stället för dessa län antaga följande tre, af kommitterade, utsedde af länens landsting, afgifna och af landstingen för deras del godkända författningsförslag, nämligen:

1:o. *Förslag till lag angående vården af enskildes skogar inom Västernorrlands och Jämtlands län.*

§ 1.

Barrträd, som, efter hvad här nedan i § 2 sägs, är att anse såsom undermåligt, må icke afverkas annat än till skogsägarens eget eller

annans husbehof samt till flottningsanordningar eller allmänt behof, allt inom det län, där skogsmarken är belägen, så framt icke trädet är torrt eller vederbörligt tillstånd, på sätt i 3 § stadgas, är gifvet till trädens afverkning.

§ 2.

Mom. 1. Såsom undermåligt anses träd, som afverkadt ej håller uti någon riktning minst nedannämnda mått i genomskärning på ett afstånd af 1,5 meter från storändan, nämligen,

med bark: tallträd 25 cm. samt granträd 19 cm. inom Väster-norrlands län och 21 cm. inom Jämtlands län, eller utan bark: tallträd 21 cm. samt granträd 17 cm. inom Västernorrlands län och 19 cm. inom Jämtlands län.

Mom. 2. Virke af trädets öfre del må ej hänföras till undermåligt virke, när det icke ådagalägges, att virket är taget af träd, som är undermåligt.

Mom. 3. Sparre, som är bildad så, att ursprungliga tjockleken vid 1,5 meters längd från storändan icke kan utrönas, skall, för att icke anses undermålig, hålla i omkrets vid sagda längd minst följande mått, nämligen

sparre af tall 61 cm. samt sparre af gran 49 cm. inom Väster-norrlands län och 55 cm. inom Jämtlands län.

§ 3.

Mom. 1. Afverkning af undermåliga träd med rätt till fritt förfogande öfver virket, må, på sätt och villkor här nedan föreskrivas, äga rum

1) om träden böra för skogens ordentliga vård och förnygring borttagas, äro skadade eller undertryckta, stå å försumpad eller vattensjuk mark eller äro af beskaffenhet, att vidare tillväxt af dem icke är att förvänta;

2) om trädens fallande erfordras för skogsmarkens uppodling.

Mom. 2. Vill skogsägaren afverka undermåliga träd, jämlikt 1:sta punkten i föregående mom., ingifve han därom skriftlig anmälan till skogsvårdsstyrelsen inom länet, hvilken, därest något i nämnda punkt omförmälda fall föreligger och laga hinder eljest ej möter, har att lämna tillstånd till afverkningen och låta verkställa utsyning af virket. Öfver utsyning skall förrättningsmannen uppgöra instrument i tvenne

exemplar, däraf han skall tillställa sökanden eller hans ombud det ena exemplaret, innan han från förrättningsstället afreser, och insända det andra exemplaret till skogsvårdsstyrelsen.

Mom. 3. Där jordägare vill, jämlikt 2:dra punkten af 1:sta mom., för skogsmarks uppodling fälla skog, göre han därom skriftlig anmälan till vederbörande tjänsteman hos skogsvårdsstyrelsen, hvilken det åligger att, så snart lämpligen ske kan, å den uppgifna odlingsmarken anställa besiktning till utrönande af dess läge, storlek, beskaffenhet och tjänlighet till odling samt därefter till skogsvårdsstyrelsen insända berörda anmälan tillika med besiktning sinstrumentet, innefattande uppgift å den tid, som anses för odlingens fullbordande erforderlig, och värdet af den undermåliga skog, öfver hvilken jordägaren vill erhålla rätt att fritt förfoga, jämte det yttrande i öfrigt, hvartill besiktningen kan förledda.

Finner skogsvårdsstyrelsen det tillämnade odlingsföretaget vara af beskaffenhet, att afverkning af undermåligt virke till fritt förfogande bör medgifvas, meddele skogsvårdsstyrelsen därtill tillstånd med utsättande af viss tid, inom hvilken odlingen skall vara fullbordad; dock må tillstånd icke meddelas, förrän jordägaren till skogsvårdsstyrelsen aflämnat en med vederhäftig borgen försedd förbindelse att, där odlingen icke varder inom föresatta tiden verkställd, till skogsvårdsstyrelsen inbetala ett belopp, motsvarande värdet af de undermåliga träd, öfver hvilka han begärt rätt att fritt förfoga. Hvad på grund af sådan förbindelse till skogsvårdsstyrelsen inflyter tillfaller den under skogsvårdsstyrelsens förvaltning stående skogsvårdskassa.

Mom. 4. Angående rätt att utan hinder af denna lag fritt förfoga öfver undermåligt virke, som till följd af föreläggande vid laga skifte varder afverkadt, skall i tillämpliga delar gälla hvad här ofvan är stadgadt.

Mom. 5. Undermåligt virke, som skogsägare enligt denna § erhållit tillstånd att afverka, äge han att till sin säkerhet få genom förrättningsmannens försorg stämpladt med märke, som af skogsvårdsstyrelsen fastställles för hela länet och om hvars utseende tillkännagifvande skall årligen i länskungörelserna införas. Skogsvårdsstyrelsen äger ock, där den finner så nödigt, att i sammanhang med meddelandet af tillstånd till afverkning dylik stämpling föreskrifva.

§ 4.

För utsyning och stämpling af undermåligt virke samt för be-

siktning af skogsmark i och för odling i enlighet med § 3 vare skogsägaren icke skyldig vidkännas annan kostnad än att förse förrättningsmannen med kost och husrum eller gifva ersättning därför med tre kronor för hvarje dag förrättningen å stället upptager.

§ 5.

Den, som gör sig skyldig till öfverträdelse af hvad här ofvan finnes stadgadt i fråga om afverkning af undermåligt virke, straffes med böter från och med tio till och med femhundra kronor, hvarjämte det olofligen afverkade virket, oafsedt om det kommit i annans ägo eller i besittning, är underkastadt beslag och dömes förbrutet; dock må beslag icke verkställas å virke, som finnes med annans virke fritt flytande i flottled eller annat vattendrag, däri virke brukar framflottas.

§ 6.

Rätt att i beslag taga virke, som bör anses förbrutet, tillkomme allmän åklagare och skogsvårdsstyrelsens tjänsteman, men rättighet att utföra åtal allenast allmän åklagare; skolande förty skogsvårdsstyrelsens tjänsteman, som gjort beslag, därom göra anmälan hos allmänna åklagaren.

§ 7.

Virke, som enligt denna lag dömes förbrutet, skall af åklagaren säljas å offentlig auktion så kungjord, som om auktion å utmätt lös-egendom är stadgadt. Virke, som tagits i beslag, må på nämnda sätt försäljas äfven innan det dömts förbrutet, i hvilket fall dock fullständig af två trovärdige män bestyrkt förteckning, utvisande virkets mängd, dimensioner och beskaffenhet, först skall upprättas samt kungörelse om auktionen införs minst fjorton dagar förut i den tidning i länets residensstad, däri allmänna påbud för denna stad vanligen meddelas, hvarjämte virkets ägare, där han är känd och inom riket boende, skall om auktionen underrättas genom bref, som auktionsförrättaren skall med posten under rekommendation till honom afsända så tidigt, att det kan komma honom till handa minst fjorton dagar före auktionen.

Försåldt virke stämplas med länsmärket.

§ 8.

Af böter enligt denna lag tillfalla två tredjedelar åklagaren och en tredjedel skogsvårdskassan i det län, där afverkningen skett. Finnes särskild angifvare, njute han hälften af åklagarens andel.

Medel, som influtit genom försäljning af förbrutet virke, fördelas med en tredjedel till åklagaren, en tredjedel till den, som beslaget verkställt, och en tredjedel till skogsvårdskassan i det län, där afverkningen ägt rum, eller, om det ej kan utrönas, till skogsvårdsstyrelsen i det län, hvarest beslaget skett.

Försäljes i beslag taget virke innan det dömts förbrutet, skall försäljningssumman nedsättas i länets ränteri till dess frågan om virket är förbrutet blifvit slutligen afgjord; och vare om nedsättning af sådana medel i bankinrättning lag, som i § 138 af utsökningslagen sägs.

§ 9.

Är ägare af i beslag taget virke okänd eller vistas han utom riket, skall kungörelse om beslaget genom åklagarens försorg införas tre gånger såväl i allmänna tidningar som i tidning inom orten. Har ej inom sex månader efter sista kungörandet ägaren till virket hos Konungens befallningshafvande sig anmält, och har åtal emot den, som olofligen afverkat virket, ej inom den tid anstälts, vare virket såsom förbrutet ansedt; och förordne Konungens befallningshafvande härom så ock om virkets försäljning, där sådan ej redan ägt rum.

§ 10.

Saknas medel till fulla gäldandet af böter, hvartill någon på grund af denna lag fälles, skall förvandling ske enligt allmän strafflag.

§ 11.

Förordning om skogsvårdsstyrelse meddelas af Kungl. Maj:t.

§ 12.

Denna lag träder i kraft den

2:o) *Förslag till förordning angående skogsvårdsstyrelser inom Väster-
norrlands och Jämtlands län.*

§ 1.

I hvardera länet skall finnas en skogsvårdsstyrelse, bestående af tre med skogsförhållandena inom orten förtrogna män, utsedda för tre år i sänder, en såsom ordförande utaf Kungl. Maj:t och de öfriga af länets landsting.

Suppleanter till lika antal som ledamöterna utses för samma tid och på enahanda sätt som desse.

Afgår ledamot eller suppleant under den för honom bestämda tjänstgöringstid, utses annan för den tid, som för den afgångne återstår.

§ 2.

För besluts fattande inom skogsvårdsstyrelsen fordras, att ordföranden eller hans suppleant samt två ledamöter eller suppleanter för dem äro tillstädes.

Val inom styrelsen förrättas med slutna sedlar, och lotten skiljer mellan dem, som erhållit lika röstetal. I öfrigt fattas besluten efter öppen omröstning, och blifver den mening gällande, hvarom de fleste röstande sig förenat; äro rösterna för olika meningar lika delade, gäller den mening, som biträdes af ordföranden.

§ 3.

Hos skogsvårdsstyrelsen skall vara anställd såsom föredragande och sekreterare en forstligt bildad man, hvilken fullgjort hvad som erfordras för vinnande af anställning såsom tjänsteman i skogsstaten.

§ 4.

Skogsvårdsstyrelsen har till uppgift att inom länet

a) hålla tillsyn öfver skötseln och vården af enskildes skogar i sådant afseende låta genom sina biträden verkställa den utsyning utstämpling af virke samt besiktning å till odling afsedd mark,

enligt lagen angående vården af enskildes skogar inom Västernorrlands och Jämtlands län, kunna ifrågakomma;

b) söka befrämja den enskilda skogshushållningen genom utbredande af kunskap i skogsskötseln;

c) förvalta länets skogsvårdskassa, hvilken bildas af skogsvårdsafgifter och medel, som eljest enligt gällande föreskrifter inflyta, äfvensom af de belopp, som af staten, landstinget, hushållningssällskapet eller annan kunna lämnas till den enskilda skogsvårdens främjande;

d) i mån af tillgång lämna bidrag till arbeten för skogskultur och andra åtgärder för befordrande af bättre skötsel af enskildes skogar;

e) antaga, förordna samt med omhänderhafvande medel aflöna dels sekreteraren, dels ock erforderligt antal forstligt bildade tjänstemän och andra biträden för de distrikt, i hvilka länet för skogsvården kommer att indelas, äfvensom utfärda instruktioner för tjänstemän och biträden.

Har skogsägare för vården af sina skogar anställt forstligt bildad man, må skogsvårdsstyrelsen åt denne uppdraga att under skogsvårdsstyrelsens öfverinseende verkställa den utsyning och utstämpling af undermåligt virke, som det eljest tillkommer skogsvårdsstyrelsen att ombesörja.

Skogsvårdsstyrelsen har dessutom att ställa sig till efterrättelse lagen angående vården af enskildes skogar inom Västernorrlands och Jämtlands län samt det reglemente, som för styrelsen och på dess förslag blifvit efter landstingets hörande af Kungl. Maj:t meddeladt.

§ 5.

Medel från skogsvårdskassan får ej användas för skogar, tillhörande staten eller allmänna boställen, ej heller häradsallmänningar, s. k. besparingsskogar eller städers och allmänna inrätningars eller stiftelsers skogar.

§ 6.

Ordförande och ledamot i skogsvårdsstyrelsen äfvensom revisor, hvarom i § 7 här nedan förmäles, erhåller från skogsvårdskassan dels för hvarje sammanträde ersättning efter klass 3 i resereglementet, dels ock det arfvode, som efter förslag af landstinget af Kungl. Maj:t bestämmes.

§ 7.

Skogsvårdsstyrelsen åligger att före april månads utgång hvarje år afgifva redovisning för sin förvaltning under näst föregående kalenderår; skolande vid denna redovisning jemväl fogas en kortfattad framställning angående de enskilda skogarnes i länet tillstånd och skötsel. Denna redovisning skall granskas af revisorer, utsedde en af Kungl. Maj:t och de öfriga af landstinget till det antal, landstinget bestämmer. Revisionsberättelsen, vid hvilken skall fogas ofvannämnda framställning angående de enskilda skogarnas tillstånd och skötsel och däri ansvarsfrihet för styrelsen till- eller afstyrkes, skall tillika med framställningen befordras till tryck och utdelas bland landstingets ledamöter minst en månad före landstingets nästa lagtima sammanträde, hvarjämte ett exemplar skall insändas till kungl. jordbruksdepartementet.

På landstinget ankommer att bevilja eller vägra skogsvårdsstyrelsen ansvarsfrihet för styrelsens förvaltning under det år revisionsberättelsen omfattar.

§ 8.

En hvar ledamot i skogsvårdsstyrelsen ansvarar gemensamt med de öfriga för de medel, styrelsen under sin förvaltning haft, äfvensom för de säkerhetshandlingar, mot hvilkas antaglighet han icke till protokollet gjort anmärkning. Denna ansvarighet fortfar till dess förvaltningen blifvit af landstinget eller, om klander anställes, af vederbörlig domstol godkänd, eller ock till dess natt och år efter räkenskapens aflämnande förflutit, utan att klander i laga ordning blifvit anställt.

3:o. *Utkast till lag angående skogsvårdsafgifter i Västernorrlands och Jämtlands län.*

§ 1.

Skogsvårdsafgift skall, efter hvad här nedan sägs, erläggas för virke af tall och gran, som afverkats inom Västernorrlands och Jämt-

lands län, där ej afverkningen skett till skogsägarens eget eller annans husbehof eller till flottningsanordningar eller till allmänt behof, allt inom det län, där skogsmarken är belägen.

§ 2.

Afgiftens belopp för olika slag af virke bestämmes af Kungl. Maj:t för hvarje gång för högst fem år på förslag af länets skogsvårdsstyrelse och efter landstingens hörande.

§ 3.

Den, som afverkat eller låtit afverka afgiftspliktigt virke, är skyldig att till den skogsvårdsstyrelsens tjänsteman, inom hvilkens distrikt afverkningen ägt rum, skriftligen lämna sådan uppgift å mängden af hvarje afverkad virkesslag, som för afgiftens beräkning erfordras. Varder virke med märke försedt, skall uppgiften lämnas af den, hvars märke virket åsatts.

§ 4.

Uppgift å afgiftspliktigt virke, för hvilket stadgad afgift icke redan erlagts, skall aflämnas:

a) om virke skall löst framflottas i allmän eller enskild flottled, före den 1 juli;

b) om virket skall på järnväg transporteras, fjorton dagar före dess afsändande;

c) om virket skall inlastas direkt i fartyg eller transporteras i flottar eller s. k. grimmor, innan virket inlastas eller transporten tager sin början och

d) om virket framföres till skogförbrukande anläggning på annat sätt, än förut är sagdt, inom den tid, skogsvårdsstyrelsen äger bestämma.

§ 5.

Skogsvårdsavgift skall erläggas:

a) för virke, som löst framflottas i allmän eller enskild flottled, till skogsvårdsstyrelsen eller, om den så bestämt, till vederbörande flottningsförenings styrelse senast den 1 augusti det år, flottningen äger rum:

b) för virke, som skall å järnväg transporteras, till behörig järnvägstjänsteman, innan transporten tager sin början;

c) för virke, som inlastas direkt i fartyg eller transporteras i flottar eller s. k. grimmor, till vederbörande tulltjänsteman eller till skogsvårdsstyrelsen, innan virket inlastas eller transporten tager sin början; och

d) för virke, som framföres till skogförbrukande anläggning på annat sätt, än här ofvan sägs, till skogsvårdsstyrelsen inom tid, som den äger bestämma.

För skogsvårdsafgiftens erläggande ansvarar: i det under mom. a omförmälda fall den, med hvars märke virket försetts; i fall, som omförmälas under mom. b och c, den som afsänder virket, samt för virke, som omnämnes under mom. d, den, som drifver den skogförbrukande anläggningen.

Har i de under mom. b och c omförmälda fall skogsvårdsafgiften icke inom utsatt tid guldits, vare jämväl mottagaren af virket ansvarig för afgiftens erläggande.

§ 6.

Skogsvårdsafgift, som uppburits af annan än skogsvårdsstyrelsen, skall af denne till styrelsen redovisas inom en månad efter uppbördens.

§ 7.

I och för kontrollen af skogsvårdsafgiftens behöriga erläggande äger skogsvårdsstyrelsen att af flottningsföreningens styrelse äfvensom af järnvägs- eller tulltjänsteman erhålla nödiga upplysningar.

För nämnda ändamål vare den, som drifver skogförbrukande anläggning, äfvensom annan, som idkar handel med afgiftspliktigt virke eller produkter däraf, skyldig att vid anfordran för skogsvårdsstyrelsen eller dess tjänsteman uppvisa virkesjournal eller annan bokföring, däraf erforderlig upplysning kan erhållas.

§ 8.

Stadgad skogsvårdsafgift, som ej inom föreskrifven tid erläggas, har vederbörande utmätningsman att på skogsvårdsstyrelsens begäran omedelbart uttaga hos den tredskande. Af virke, för hvilket skogsvårdsafgift ej behörigen erlagts, må i afbidan på utmätningsver

lande skogsvårdsstyrelsen genom dess tjänsteman genast taga i beslag så mycket, som i värde svarar mot oguldna afgiften.

§ 9.

Den, som underlåter aflämna föreskrifven virkesuppgift, äfvensom den, som mot bättre vetande lämnar oriktig sådan uppgift, gör sig förfallen till böter från och med tio till och med femhundra kronor. Den, som sålunda sig förbrutit, vare jämväl pliktig erlægga stadgad skogsvårdsafgift eller, därest han jämlikt § 5 varit för densamma ansvarig, dubbel afgift för det icke uppgifna eller oriktigt uppgifna virket.

§ 10.

Åtal enligt denna lag utföres af allmän åklagare på anmälan af skogsvårdsstyrelsen.

Af böter enligt denna lag tillfaller en tredjedel åklagaren och två tredjedelar skogsvårdskassan i det län, inom hvilket uppgiften å virket lämnats eller skolat lämnas.

§ 11.

Saknas medel till fulla gäldandet af böter, hvartill någon på grund af denna lag fällts, skall förvandling ske enligt allmän strafflag.

§ 12.

Skogsvårdsstyrelsen fastställer formulär för uppgifter om afgiftspliktigt virke och meddelar i öfrigt de närmare föreskrifter, som för tillämpning af denna lag finnas erforderliga.

Denna lag träder i kraft den — — — —

I det yttrande, nämnde kommitterade i sammanhang med förslagen afgifvit, hafva de kraf, som beträffande nu ifrågavarande båda län borde uppställas på en skogslagstiftning, formulerats sålunda:

»En dimensionslag för dessa län bör verksamt skydda den växtliga, utvecklingskraftiga och välformade ungsbogen af det för skogsmarken

mest passande slag. Den får icke stå i vägen för hjälpgallring, nödig hyggesrensning och skogens förnygring. Ej heller får den hindra tillgodogörandet på förmånligaste sätt af skadad och undertryckt skog, eller af skog, hvars rotverksamhet starkt nedsatts eller hvars förnygringsförmåga tillintetgjorts af markens beskaffenhet, eller af träd, af hvilka vidare tillväxt icke är att förvänta. Kontrollbestämmelserna för lagens efterlefnad böra vara effektiva och, om möjligt, sådana, att banden å ägarens dispositionsrätt öfver skogen ej kännas för hårdt tilldragna.»

I öfverensstämmelse med denna uppfattning hafva kommitterade utarbetat ofvaninförda förslag till lag om vård af enskildes skogar uti ifrågavarande båda län äfvensom, i noga anslutning därtill, och på grundvalen af skogskommitténs motsvarande förslag, utkastet till författningar om skogsvårdsstyrelser och skogsvårdsafgifter. Landstingskommitterade hafva för öfrigt, efter redogörelsen för ofvannämnda grunddrag för en skogslagstiftning för Västernorrlands och Jämtlands län, anfört bland annat:

»Under en lag med dessa grunddrag skall den för länen såväl som landet i dess helhet så viktiga sågverksrörelsen kunna påräkna en stadig tillgång på virke af god form och kvalitet. Pappersmassefabrikationen jämte andra träförbrukande industrier komma det oaktadt att få erforderligt råmaterial, enär den undermåliga skog, som får afverkas, lämnar en högst betydande, för dessa industrier användbar virkesmängd. Enahanda blir förhållandet med kolningen, vare sig den sker i mila eller med användandet af de tekniska hjälpmedel, som under senaste tider uppfunnits. Jordbruket och dess binärningar skola icke blifva i saknad af nödigt virkesfång. Därjämte skola jordbrukarne hafva utsikt att af skogen hämta en inkomst, antingen direkt genom virkesförsäljning eller genom arbete i trävaruindustriens tjänst.

Skogsafkastningen och den tillgång till arbete, som industrien lämnar, blifva såmedelst af jämn och varaktig natur, hvaremot, om skogsförrådet under gynnsamma konjunkturen hårdt anlitas, detta kan medföra svåra rubbningar i trävaruindustrien och ett försvagande af jordbrukets säkraste stöd. Trävaruindustriens aftynande af brist på råmaterial skulle äfven undergräfvat existensvillkoren för de talrika arbetareskaror, som nu hafva sitt uppehälle i dess tjänst.

Särskildt att beakta är, att en lagstiftning af den hufvudsakliga innebörd, ofvan omnämnts, jämväl medför den nyttan, att den i viss mån bringar de träförbrukande näringarna att anlita den dimension och virkeskvalitet, som en hvar med fördel kan använda, och ej draga under sig en dimension eller kvalitet, som en annan industrigren oundgäng-

ligen behöfver. Virkesförrådet blifver härigenom i det hela med större omsorg tillvarataget och för industrien bättre utnyttjadt.

På en god dimensionslag bör äfven ställas den fordran, att den för den fria afverkningen satta gränsen blir uppdragen med tillbörlig hänsyn till allt hvad för lagen satts till uppgift. Att härvid så afväga de särskilda omständigheter, som spela in i frågan, att uppgiftens olika sidor kunna anses i lika mån beaktade, är vanskligt, helst de grundläggande förhållandena äro mycket växlande i olika trakter af det område, för hvilket lagen skall gälla. I förgrunden framstår likväl nödvändigheten att sörja för skogens förnygring genom själfsådd, hvarför måste tillses, att friska och växtliga ungträd skyddas mot afverkning så länge, att de uppnått åldern för en kraftig frösättning och äfven under en viss tidsperiod fullgjort denna funktion. Därmed är det dock icke nog. Träden böra äfven få kvarstå, till dess de utväxt till den groflek, att de motsvara rimliga anspråk på tillräckligt och passande husbehovsvirke och på råämne för sågverksindustrien. Vidare måste hänsyn tagas till att våra båda barrträd, tall och gran, till sina lefnadsförhållanden äro hvarandra mycket olika, så att de icke hafva samma förutsättningar för den ekonomiskt fördelaktigaste utvecklingen, ej heller med fästadt afseende på det inflytande de utöfva på skogsmarkens framtida produktionsförmåga förhålla sig på ett likartadt sätt. Granen, som uppträder under tvenne former, är på bättre myllrik mark växtlig och växer då fortare än tallen, men genom denna hastiga tillväxt blir dess ved lös och utsättes därigenom lättare för röta. Den oväxtliga granen åter förekommer på myllfattigare jord — tallmark — hvarst den undantränger tallen, nedsätter markens produktionsförmåga och så småningom orsakar försumpning. Både den växtliga och den oväxtliga granen äro ömtåligare än tallen och taga lättare än den skada genom mekanisk inverkan, friställning, insektangrepp m. m. Läger man nu härtill, att de båda granformerna blifva fröbara tidigare än tallen samt att de äro lika användbara för trämasseindustrien som för sågverksindustrien, så är det tydligt, att granen i allmänhet kan med fördel skördas tidigare än tallen, hvilket tillåter, att gränsen för afverkning af gran sättes lägre än för tall.

För såväl Västernorrlands som Jämtlands län har därför dimensionen för gran ansetts böra sättas lägre än för tall. Då emellertid inom Jämtland granen vunnit så stort insteg, särdeles inom de västra trakterna, där den är nästan allena rådande, att en afverkning af gran intill samma dimension som inom Västernorrlands län skulle betänkligt nedsätta förrådet af träd, tjänliga till husbyggnader och för sågverks-

industrien, samt orsaka ett högst menligt inflytande på den kvarstående skogen och på skogsföryngringen, samt den inom såväl Jämtland som Härjedalen vid fjällgränsen förekommande skogen består nästan uteslutande af gran, och denna skyddsskog behöfver särskildt vårdas, så bör skillnad i afverkningsbegränsningen göras icke blott mellan tall och gran, utan äfven mellan gran inom Västernorrlands län och inom Jämtlands län.»

Efter att hafva närmare motiverat de i lagförslaget upptagna dimensionsstadgandena, fortsätta kommitterade:

»Det förbud för afverkning af träd under vissa dimensioner, som åsyftas, gör obestriddigen ett kännbart ingrepp i skogsägarens dispositionsrätt öfver sin egendom, hvarför man bör gå försiktigt till väga och ej göra ingreppet större, än faran, som hotar skogen, uppenbarligen bjuder. Då denna fara icke egentligen kommer af afverkningen till husbehof, om ock medgifvas måste, att det planlösa sätt, hvarpå sådan afverkning mångestädas bedrifves, åstadkommer stor skada, torde afverkningen af virke såväl till skogsägarens eget som till annans husbehof inom länet icke böra inskränkas, helst som ett band därutinnan kan försvåra de redan nu i många fall ganska ogynnsamma lefnadsförhållanden, hvarmed befolkningen har att kämpa. Frihet må äfven lämnas till afverkning för flottningsanordningar, såsom till rännor, länsor med mera, äfvensom till allmänt behof, till exempel till järnvägsstängsel, enär afverkning för dessa ändamål är mera till åtnad än till men för orten. Någon tvekan att lämna eftergift i dessa afseenden må så mycket mindre råda, som, glädjande nog, allmogen allt mer och mer kommit till insikt om skogens värde för jordbruket och såsom handelsvara och därför börjat visa förtänksamhet vid uttagning af träd till husbehof, så att frisk och växtlig skog sparas till afsalu. Ej heller må afverkningsförbud träffa torra träd, hvarmed förstås döda eller döende träd.»

För otillräckligheten beträffande ifrågavarande båda län af en återväxtlag och behofvet af en dimensionslag hafva onekligen af landstingskommitterade beaktansvärda skäl anförts. Huruvida en dimensionslag där verkligen skulle vara gagnelig och lämplig, därom har Riksdagen dock icke kunnat bilda sig någon bestämd uppfattning. Då domänstyrelsen förordade införandet i Västernorrlands och Jämtlands län af en dimensionslag vid sidan af en återväxtlag, utgick styrelsen från den förutsättningen, att den allmänna meningen i dessa orter vore bestämd för införandet af en dimensionslag, men, såsom känt

är, har landstingets förevarande förslag framkallat protester och gensagor. Och att sålunda icke ens befolkningen i de trakter, den föreslagna lagstiftningen skulle gälla, är enig om dess nytta och nödvändighet lärer enligt Riksdagens mening få tillmätas en afsevärd betydelse. Vid sådana förhållanden har Riksdagen icke ansett sig böra bifalla motionen, men på grund af spørsmålets stora vikt har Riksdagen ansett, att frågan bör tagas under förnyad ompröfning; och får Riksdagen därför anhålla, det täcktes Eders Kungl. Maj:t ånyo taga i öfvervägande, huruvida en lag angående vård af enskilda skogar i Västernorrlands och Jämtlands län i nära eller, om det ej kan ske, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af länens landsting år 1901 godkända förslag må kunna utfärdas, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen i ämnet kan leda.

XIII. Fideikommisskogar.

I en inom Riksdagen väckt motion har uttalats, att till fideikommissegendomar hörande skogar borde komma i åtnjutande af samma skötsel och vård som kronans utarrenderade jordbruksdomäner tillhörande skogar, civila och militieboställens skogar och ecklesiastika boställens skogar, som blifvit till ordnad hushållning indelade. Till grund för detta uttalande ligger en tanke, som enligt Riksdagens mening är värd beaktande. Blifvande fideikommissinnehafvare måste nämligen anses äga ett berättigadt intresse af att fideikommisset icke genom någon innehafvares åtgörande förminskas i värde. Man skulle tycka, att, likasom en fideikommissinnehafvare icke har rätt att afyttra någon del af fideikommisset, han icke heller borde hafva rätt att genom en planlös skogsafverkning minska det till fideikommisset hörande skogskapitalet. Många exempel på förödelse af fideikommisskogar föreligga dock och medgifvas måste, att särskildt i de fall, då fideikommiss allenast under fardagsår besittes af annan än blifvande fideikommissarie, frestelsen att genom hänsynslös skogsafverkning bereda sig största möjliga vinst af besittningstiden ligger nära till hands.

Att sådan vanskötsel eller att ett förödande af fideikommisskog kan förekomma är emellertid så mycket mera beklagligt, som fideikommisskogarna ofta omfatta betydande skogskomplex. Särskildt i vissa delar af vårt land, såsom Skåne, äro fideikommisskogarna egentligen de enda skogar af någon större betydelse, som finnas, och det är vid sådant förhållande tydligt, att för dessa landsdelar fideikommisskogarnas

oförminskade bibehållande och rationella vård är af den största betydelse.

Förslag hafva förut varit å bane att bereda bättre vård åt ifrågasvarande skogar. Vid 1900 års riksdag gjordes af enskild motionär framställning i sådant syfte, men lagutskottet, som hade att afgifva yttrande öfver motionen, afstyrkte densamma af den anledning, att resultatet af den utredning, som uppdragits åt skogskommittén af den 16 oktober 1896 att verkställa, borde afvaktas, och motionen föranledde ingen Riksdagens åtgärd.

Bestämmelser i syfte att råda bot på ofvan påpekade missförhållanden i fråga om skötsel af fideikommisssegendomarnas skogar anser Riksdagen emellertid önskvärda och får därför anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lagbestämmelser i syfte att förekomma, att de till fideikommisssegendomar hörande skogar utsättas för sådan behandling, att därigenom skogskapitalets fortfarande afkastningsförmåga äfventyras.

Stockholm den 22 maj 1903.

Med undersätlig vördnad.